HANDELINGEN

VAN DE

VIERDE
ALGEMEENE SYNODALE KERKVERGADERING

ZAMENGESTELD UIT AL DE

GEREFORMEERDE GEMEENTEN
VAN ZUID-AFRIKA.

VERGADERD TE

POTCHEFSTROOM
(ZUID-AFRIKAANSCHE REPUBLIEK),

DEN

17DEN MEI, 1869, EN VOLGENDE DAGEN.

GEDRUKT DOOR
SAUL SOLOMON & Co., TE KAAPSTAD
1869.

HANDELINGEN

VAN DE

VIERDE
ALGEMEENE SYNODALE KERKVERGADERING

ZAMENGESTELD UIT AL DE

GEREFORMEERDE GEMEENTEN
VAN ZUID-AFRIKA.

VERGADERD TE

POTCHEFSTROOM

(ZUID-AFRIKAANSCHE REPUBLIEK),

DEN

17DEN MEI, 1869, EN VOLGENDE DAGEN.

GEDRUKT DOOR
SAUL SOLOMON & Co., TE KAAPSTAD.
1869.

VOORBERIGT.

Daar het mij door de Synode is opgedragen de uitgave harer Handelingen van dit jaar in druk te bezorgen, ben ik daardoor ook in de gelegenheid gesteld bij dezen een enkel woord tot al de gemeenten te rigten.

Elk zal beseffen, dat mijn hart met dankbaarheid vervuld, ook opgewekt wordt die dankbaarheid bij gepaste gelegenheid uit te spreken.

Dankbaar voor de genade Gods aan ons in het algemeen bewezen, dat wij, Zondaars uit de Heidenen, mogen deel hebben aan het koningrijk der hemelen door de bediening van het Evangelie der genade Gods in Jezus Christus, volgens de belofte aan Abraham, Gen. 22: 18[a].

Dankbaar met een terug blik, dat ik van af mijne jeugd mogt deelen in de gemeenschap dier Christelijke Kerk, die, *volgens Gods eigen woord,* aan die genade wenscht vast te houden, niettegenstaande allen tegenstand en vervolging, die ze moest ondergaan, in dewelke ik nog eenigzins deel gehad heb, om met haar die te lijden, in het Vaderland.

Dankbaar, met het oog op de Kerk, in dewelke ik nu in Zuid-Afrika diene,

Werd ik afgevaardigd door de Christelijke Afgescheidene Gereformeerde Kerk in Nederland, om hier (in Zuid-Afrika) te doen alles wat ik " in het belang van Gods Koningrijk en van onze stamverwanten en geloofsgenooten" vermogt door de genade Gods, wie had voor ruim *tien jaren* kunnen verwachten hetgeen wij nu zien verwezenlijkt.

Van officiëele zijde werd wel de hulp, op Gereformeerde grondslagen aangeboden, niet alzóó begeerd, maar door belanghebbenden daarna verzocht en verkregen.

En wat er in het eerst al is aangewend om dat goede werk in verdenking te brengen, of ook door dadelijken tegenstand, lust mij nu niet te melden. Ik heb nooit iemand daarvoor gewroken en gaarne vergeef ik ook alle ongelijk mij in dien weg aangedaan.

Vijftien mannen waren de eersten die den strijd aanbonden en nog één van die vijftien keerde haastig terug voor den tegenstand dien men moest ervaren.

Niet anders kon de taak door mij worden aanvaard, dan door het *geloof* en volgens de les van onzen Heere Jezus Christus. Matt. xvi: 24, 25.

En wat zal ik nu zeggen?

Gods trouw is gebleken! "die gelooft zal niet beschaamd worden" zegt de H. Schrift, en dit is mijne ervaring, ook weêr in dit werelddeel.

En onder het kruis nog niet bezweken, maar gesterkt en staande gehouden door dienzelfden getrouwen Verbonds God

En eere dien eere toekomt; van Gouvernements wege zijn wij nooit vervolgd in deze drie landen (Kaap Kolonie, Or. Vrijstaat en Z. A. Republiek). Wel heeft de Regering in laatstgenoemd land in het eerst zich slap betoond en een enkel regerings persoon heeft wel eens zwaar gedreigd en veel moeijelijkheid in den weg gelegd, maar dit is van Regerings wege ook al lang voorbij.

Lang moest ik alleen instaan voor al de gemeenten, zoo wijd verspreid; daarna geholpen door éénen,—vervolgens door drie nieuwe mede broeders in de bediening. Nog drie jaren echter moest ik alleen de gemeenten in deze Kolonie verzorgen en te gelijk de opleiding behartigen, zoo veel mij mogelijk was.

Nu zie ik ook door de Synode toegelaten drie nieuwe broeders tot de bediening des Woords, en deze beroepen in deze Kolonie, zullen nu den last helpen dragen en het gedurig reizen voor mij verminderen.

En werd de opleiding voorts noodig geacht, en wel dat ze op beter voet worde ingerigt, de Synode, aangemoedigd door de betoonde belangstelling der gemeenten, heeft ook die zaak als hare taak ter hand genomen, zoo als uit de Notulen blijkt.

En moet ik daaraan nog deel nemen, zooveel mij mogelijk is, toch wordt de zware verantwoording veel van mij op anderen overgebragt, ik meen op de aangewezene Curatoren; en mij is in het werk zelve een mede arbeider toegevoegd. Ook hopen wij aan de zaak zelve eene uitbreiding te geven door eene lagere school aan de Theologische toe te voegen onder de leiding van eenen bekwamen onderwijzer.

Niemand zal dus betwijfelen, dat ik met reden mij dankbaar gevoel aan de genade Gods die ons " tot hier toe geholpen heeft." En wij vertrouwen Hij zal verder helpen, zoo wij blijven bij de leere Christi.

Ik heb dan ook hierbij niets meer te zeggen, dan dit: Geliefden in den Heere!

Denkt terug en zie op de genade U betoond.

Leest met zulk eene opmerking deze Notulen.

Dankt met mij den Heere en laat ons voorts in *Zijne* wegen wandelen.

Doen wij dat al *biddende* en *smeekende*, opdat het ons moge gaan, zoo als er staat, Hand. 9: 31. Dit is de bede van uwen dienaar in Christus,

D. Postma, v.d.m., Algem. Correspondent.

Burgersdorp, Kaap Kolonie.

HANDELINGEN

Van de Vierde Algemeene Synodale Kerkvergadering, zamengesteld uit al de Gereformeerde Gemeenten van *Zuid-Afrika*, vergaderd te *Potchefstroom*, Zuid-Afrikaansche Republiek, den 17den Mei, 1869, en volgende dagen.

Art. 1.

Door den præses van de vorige Synode, Ds. POSTMA, worden den afgevaardigden broederen de lastbrieven afgevraagd, en worden hunne namen opgeschreven als volgt:

Uit de Zuid-Afrikaansche Republiek,

Van de Gemeente *Potchefstroom*:

P. J. W. SCHUTTE, Sr., *Ouderling.*
T. J. DE BRUIN, „
B. R BUIJS, „

Van de Gemeente *Rustenburg*:

Ds. J. L. CACHET.
J. F. ROBERTSE, Sr., *Ouderling.*
J. C. DE BEER, „

Van de Gemeente *Pretoria*:

Ds. N. J. R. SWART.
J. G. ROOS, *Ouderling.*
J. J. BOOIJSEN, „

Van de Gemeente *Waterberg*:

G. ZWANEPOEL, *Ouderling.*
H. P. PRINSLOO, „

Uit den *Oranje Vrijstaat*,

Van de Gemeente *Zandrivier*:

P. A. VENTER, *Ouderling.*
W. A. VENTER, „
L. P. FOURIE, *Diaken.*

Van de Gemeente *Reddersburg*:

G. N. VENTER, *Ouderling.*
V. J. VENTER, „
D. J. P. A. D. COETZEE, „

Van de Gemeente *Heidelberg:*

D^s. S. D. Venter.
H. G. J. Kruger, *Ouderling.*
F. P. J. Coetzee, „

Van de Gemeente *Fauresmit:*

J. J. Reinecke, *Ouderling.*
C. N Venter, „
G. J. E. IJssel, *Diaken.*

Uit de Kolonie, de *Kaap de Goede Hoop,*

Van de Gemeente *Burgersdorp:*

D^s. D. Postma.
G. H. J. Kruger, G.z., *Ouderling.*
A. L. Coetzee, „

Van de Gemeente *Aliwal Noord:*

B. J. du Klerk, *Ouderling.*
J. L. van Niekerke „
J. A. Kotze, *Diaken.*

Van de Gemeente *Dordrecht:*

P. H. Kruger, *Ouderling.*
G. H. J. Kruger, N.z., „
J. L. Venter, *Diaken.*

Van de Gemeente *Colesberg:*

S. Pretorius, *Ouderling.*
M. J. Jooste, „

Van de Gemeente *Philipstown:*

S. D. du Plessis, *Diaken.*

Van de Gemeente *Middelburg:*

A. P. J. Steijn, *Ouderling.*
S. van de Walt, „
N. van de Walt, *Diaken.*

Art. 2.

De præses der vorige Synode, D^s. D. Postma, opent de vergadering met het lezen van Philipp. ii: 1—16; spreekt daarover een toepasselijk woord en gaat voort in het gebed, na het zingen van Ps. cxxvii: 1.

Art. 3.

De lastbrieven van de afgevaardigden gelezen en goedgekeurd.

Art. 4.

Tot voorzitter der Synode wordt bij meerderheid van stemmen gekozen D^s. N. J. R. SWART, en tot Scriba, D^s. JAN LION CACHET, hetwelk door hen wordt aangenomen.

Art. 5.

De nieuwe præses, D^s. N. J. R. SWART, leest voor Openb. iii: 7—13, spreekt de vergadering toe en doet een gebed.

Art. 6.

Volgens gebruik der vorige Synodale Vergaderingen, wordt aan de vergadering voorgelezen de *Openlijke verklaring* der Gereformeerde Kerk in *Zuid-Afrika*, en luidt als volgt:

De Synodale Vergadering verklaart openlijk, elk lid der vergadering voor zichzelven, en in haren naam door præses en scriba geteekend:

Dat zij van harte en met een goed geweten omhelst, de Geloofsbelijdenis der Gereformeerde Kerk in Nederland, zoo als die door de Synode van Dordrecht in de jaren 1618 en 1619 is vastgesteld en uitgegeven, gewoonlijk genoemd De Formulieren van Eenigheid der Gereformeerde Kerk in Nederland, nl. de Catechismus, de XXXVII Geloofsartikelen en de Leerregels der Dordsche Synode tegen de Remonstranten, en belooft dezelve te handhaven door de genade kracht des H. Geestes, volgens Gods heilig Woord, naar de verpligting hunner ambten, elk in het zijne.

Insgelijks, de Liturgie dier Kerk, omhelst zij als haar voorschrift in de uitoefening van de H. dienst.

In de kerkregering, zal zij zich zoo veel de omstandigheden van het land harer woning en de toestand harer gemeenten dit toelaten, gedragen naar de Kerkorde, vastgesteld in de bovengenoemde Synode te Dordrecht, in de jaren 1618 & 1619; wijzende tevens op het geheele Kerkelijke Handboekje tot raadgeving en inlichting.*

Allen die met haar, even dierbaar geloof verkregen hebben, door de genade des H. Geestes en ditzelfde met haar wenschen te belijden en te betrachten, noodigt zij hartelijk tot hare kerkgemeenschap uit en wenscht met alle kerken in dit werelddeel en in andere landen, die hetzelfde met haar belijden en betrachten de innigste broederlijke gemeenschap en correspondentie te onderhouden.

Mogt het den Heere genadiglijk behagen Zijn dierbaar Woord te heiligen aan veler harten, dat door hetzelve en door de werking des H. Geestes al de uitverkorenen vergaderd in al de ware

* Zie mede het Reglement, voorkomende in het Adres aan Z. M. den Koning der Nederlanden, door de Synodale Commissie der Christelijke Afgescheidene Gereformeerde Kerk in Nederland. A° 1855. 1 Oct. ART. 1.

geloovigen in éene kerkelijke gemeenschap vereenigd worden; is de wensch en bede van bovengenoemde Synodale Vergadering en in haren naam, na eene hoofdelijke betuiging geteekend.

(w.g.) N. J. R. SWART, *Praeses.*
J. LION CACHET, *Scriba.*

Art. 7.

Aan de orde is te spreken over die afgevaardigden die afwezig zijn. Er wordt bevonden dat:

Van *Waterberg* afwezig is zonder kennisgeving de ouderling Z. DE BEER.

Van *Lijdenburg* met kennisgeving de ouderling E. A. VENTER.

Aangaande *Zoutpansberg* wordt medegedeeld, dat die gemeente door den oolog uit elkander verstrooid is.

De weinig overgeblevene leden zijn bij de gemeente Waterberg ingelijfd.

Van *Colesberg* is met kennisgeving afwezig de ouderling J. A. DU PLESSIS.

Van *Philipstown*, met kinnisgeving afwezig de twee ouderlingen.

Art. 8.

Ds. POSTMA overhandigt de vergadering eenige stukken betreffende de vorige Synoden, welken door Ds. J. BEIJER bewaard werden, en door hem, bij zijne reis naar *Holland* te *Reddersburg* achter gelaten. Daar Ds. POSTMA die papieren zonder inventaris ontvangen heeft, besluit de vergadering op zijn voorstel, eene behoorlijke inventaris daarvan te maken en deponeert ze voorloopig bij den præses.

Art. 9.

Daar Ds. BEIJER, blijkens een brief van hemzelven aan de Synode, met verlof van zijn kerkeraad, voor eenigen tijd, naar *Nederland* is vertrokken, wordt door Ds. POSTMA ter inlichting der Synode voorgelezen een brief van Ds. BEIJER aan ZEerw., waaruit blijkt dat die reis ondernomen is om den welstand zijner echtgenoot te bevorderen, maar uit de *Bazuin* No. 1, van dit jaar, wordt voorgelezen een gedeelte van eenen brief aan de schoonouders van Ds. BEIJER te Zwolle, waaruit men duidelijk leest dat Ds. BEIJER eene betere uitkomst zoekt in *Nederland* of in *Noord Amerika.*

De Synode heeft met belangstelling van deze *verschillende* berigten kennis genomen.

Art. 10.

Gelezen een brief van den oud ouderling J. D. DU PLESSIS, en van den Heer H. S. V. D. WALT, die later zullen behandeld worden.

Art. 11.

Voorgelezen het verslag der Synodale Commissie, benoemd door de vorige Synodale Vergadering, Art. 64, die zitting gehouden heeft te *Heidelberg*,* den 11den Mei, 1868, en volgende dagen. Dit verslag wordt door de Synode goedgekeurd en er wordt besloten dat het als bijlage (No. 1), achter de handelingen dezer Synode zal worden gedrukt.

Art. 12.

Deze zitting gesloten door het zingen van Ps. xxv: 2 en gebed door D^r. Venter.

TWEEDE SESSIE.

Maandag namiddag, 17 Mei, 1869.

Art. 13.

De vergadering geopend met het zingen van Ps. xliii: 3 en gebed door den scriba.

Art. 14.

Wordt besloten: dat nu een aanvang gemaakt zal worden met het examen van de drie studenten, die zich daartoe hebben aangeboden, n l.:

Petrus Jacobus Johannes Viljoen, oud 48 jaren.

Abraham Adriaan Jacobus de Klerk Coetsee, oud 38 jaren.

Maarten Petrus Albertus Coetsee, oud 38 jaren.

Art. 15.

De præses vraagt de attesten der examinandi en doet hun de navolgende gewetensvragen:

1°. Omtrent hun geloof in God, volgens art. 1 der Nederlandsche Geloofsbelijdenis.

2°. Omtrent hun geloof aangaande de openbaring Gods, volgens art. II dier belijdenis.

3°. Aangaande de Goddelijkheid der Heilige Schrift, volgens art. VII dier belijdenis.

4°. Over hun persoonlijk geloof in Jezus Christus als hunnen volkomen Zaligmaker.

5°. Aangaande hunne roeping tot de Evangelie bediening, of zij door de liefde Christi en de begeerte om zielen te winnen voor het koningrijk Gods gedrongen worden.

Op al deze vragen wordt door de examinandi bevestigend geantwoord.

* Met gemeen overleg werd de vergadering verplaatst van *Zandrivier naar Heidelberg.*

Art. 16.

De examinandi en de tegenwoordig zijnde toehoorders worden verzocht zich te verwijderen, waarna met geslotene deuren, de kerkelijke attesten der examinandi besproken en goedgekeurd worden, en wordt besloten hen allen tot het examen toetelaten.

Art. 17.

Wordt besloten dat door elk der vier leeraren twee teksten zullen gekozen worden, die, na aan het oordeel der vergadering onderworpen te zijn geweest, en eene geslotene bus zullen bewaard worden en dat iedere examinandus op zijne beurt een der teksten uit de bus zal trekken, om na één en een half uur voorbereiding hierover eene voordragt te houden.

Art. 18.

Ds. POSTMA leest voor, in deze geslotene vergadering, met het oog op het te houden examen een gedeelte uit eenen brief van Ds. BEIJER, geschreven aan zijnen vriend HILBRAND, te *Leeuwarden*, behelzende iets dat onze Synode van 1866 aangaat. Dit werd Ds. POSTMA toegezonden door den Redacteur van de *Bazuin*.

De vergadering verlangt hierover met Ds. BEIJER te spreken, wanneer ZEw. bij de eerstvolgende Synode moge tegenwoordig zijn.

Art. 19.

De examinandi binnen geroepen zijnde wordt hun bekend gemaakt dat zij tot het examen zijn toegelaten.

Art. 20.

Deze zitting gesloten met het zingen van Ps. xxxvi: 2 en dankzegging door den Ouderling P. J. W. SCHUTTE, Sr.

DERDE SESSIE.

Dingsdag middag, den 18*den Mei,* 1869.

Art. 21.

De vergadering weder geopend met het zingen van Ps. cv: 5 en gebed door den ouderling F. J DE BRUIN.

In den tijd tusschen deze zitting en de voorgaande hebben de examinandi hunne proef predikatien gedaan en wel:

P. J. J. VILJOEN, over Johannes x: 14.

A. A. J. DE KLERK COETSEE, over Openb. iii: 20.

M. P. A. COETSEE, over 1 Petrus i: 18 en 19.

Art. 22.

De notulen der vorige vergadering gelezen en goedgekeurd.

Art. 23.

Deze Synode komt terug op Art. 10 en 11 der vorige Synode en besluit zich in alles te gedragen naar het daargenoemde reglement van werkzaamheden.

Art. 24.

Ds. Postma verzoekt dat hij, als onderwijzer, verschoond blijve van het examineren en het examen opgedragen worden aan de drie andere leeraars. Algemeen toegestemd.

Art. 25.

Begonnen met het examen over de navolgende vakken:

a. Hollandsche taal en stijl.
b. Taal- en redekundig ontleden, Proza en Poëzij.
c. Overzigt der Algemeene Geschiedenis.
d. Aardrijkskunde.
e. Redekunde.

Art. 26.

Deze zitting gesloten met het zingen van Ps. xc: 9 en dankzegging door den ouderling J. G. Roos, nadat aan de examinandi een voorstel was opgegeven, hetwelk zij in de eerstkomende zitting schriftelijk moeten indienen.

VIERDE SESSIE.

Woensdag morgen, 19 *Mei,* 1869.

Art. 27.

Deze zitting geopend met het zingen van Ps. xlviii: 4 en gebed door den ouderling J. J. Booijsen.

Art. 28.

Gelezen de voorstellen gisteren avond den examinandi opgegeven, als van

P. J. J. Viljoen, over het gebed.
A. A. J. de Klerk Coetsee, over de wedergeboorte.
M. P. A. Coetsee, over de dankbaarheid.

Art. 29.

Voortgegaan met het examen over

a. Bijbelsche geschiedenis. Daaraan verbonden Bijbelsche Geographie en Joodsche oudheden.

b. Kerkelijke geschiedenis.
c. De gronden der bijbelsche uitlegkunde.
d. Stellige Godgeleerdheid.

Art. 30.

Deze zitting gesloten met het zingen van Ps. lxxxiv: 3 en gebed door den ouderling G. Swanepoel.

VIJFDE SESSIE.

Woensdag middag, 19 *Mei,* 1869.

Art. 31.

Deze zitting geopend met het zingen van Ps. cxix: 30 en gebed door den ouderling W. A. Venter.

Art. 32.

Het examen voortgezet
Over Godgeleerdheid.
d[2]. Wederleggende, voornamelijk hedendaagsche doolingen betreffende.
d[3]. Beoefenende.
e. Pastoraal Herderlijkwerk, inzonderheid predikkunde en Catechetiek.
En eindelijk
f. Geschiedenis en inhoud der Formulieren van eenigheid Liturgische schriften en kerkregering.

Art. 33.

Aan de ouderlingen wordt nu gelegenheid gegeven aan de examinandi eenige vragen te doen.

Art. 34.

De examinandi en de toehoorders worden nu verzocht de vergadering te verlaten. Waarna de vergadering, met geslotene deuren, overgaat, na het zingen van Ps. xliii : 3 en gebed door den scriba, tot eene vrije beoordeeling der examinandi, waarna het blijkt dat met algemeene stemmen tot de H. dienst zijn toegelaten :

P. J. J. Viljoen.
A. A. J. de Klerk Coetsee.
M. P. A. Coetsee.

Art. 35.

De deuren geopend zijnde worden de examinandi binnen geroepen en de uitslag hun door den præses bekend gemaakt, waarna de broeders door den præses en de andere leeraren hartelijk worden toegesproken en de broederhand gereikt. De præses laat zingen Ps. c : 4, en bidt 's Heeren zegen af over de toegelaten broeders.

Art. 36.

Door den voorzitter wordt den proponenten voorgelezen het formulier tegen de Simonie, hetwelk zij bezweren en daarna het formulier van onderteekening voor leeraren (*Dordrecht* 1618 en 1619) hetwelk zij met hunne handteekening bekrachtigen.

Art. 37.

Wordt besloten de drie proponenten daar zij reeds beroepen zijn, zitting te verleenen in de Synode, doch slechts met eene adviserende stem.

Art. 38.

Deze zitting gesloten met het zingen van Ps. cxxvi : 2, 3, en dankzegging door Ds. Postma.

ZESDE SESSIE.

Donderdag morgen, 20 *Mei*, 1869.

Art. 39.

Deze zitting geopend met het zingen van Ps. cxix : 17 en gebed door den ouderling D. J. P. A. D. Coetsee.

Art. 40.

Den 3 proponenten worden nu overhandigd de lastbrieven en daarop door Ds. Postma toepasselijk toegesproken.

Art. 41.

Besloten allereerst na te gaan de notulen der vorige Synode.

Art. 42.

Op verzoek van Ds. Postma, wordt van de orde afgeweken en stelt hij voor dat voortaan de naam der Synode zal zijn : "De Synodale vergadering der gereformeerde kerk in *Zuid Afrika*, omdat de kerk in de verschillende landen één geheel uitmaakt. Dit wordt met algemeene stemmen aangenomen. Tevens wordt op zijn voorstel bepaald, dat de Synode niet meer zal betiteld worden Hoog Eerwaarde; maar eenvoudig *Eerwaarde*.

Art. 43.

Overgegaan tot het behandelen der handelingen van de vorige Synode.

Aan de orde is:

Art. 58 der vorige Synode, er wordt gevraagd of art. 19 van de Synode (van Dordrecht 1618 en 1619) in praktijk wordt gebragt. Hierop wordt geantwoord, dat in de laatste tijden, door verschillende omstandigheden in de *Transvaalsche Republiek*, tot die kas niets is bijgebragt, in den *Oranje Vrijstaat* slechts weinig, maar dat in de *Kaap Kolonie* dit art. in volle werking is gebragt.

De Synode besluit, de gemeenten ernstig daartoe op te wekken, opdat een ieder naar vermogen werkzaam zij.

Art. 44.

De Synode terugkomende op art. 72 der *derde* Synodale vergadering, besluit het 41ste art. der *tweede* Synodale vergadering weder te herhalen, welk artikel aldus luidt: " Naardien sommige leden " zeer vele namen geven aan hunne kinderen, en ook een groot " getal getuigen, wordt deze zaak met ernst besproken en, hoewel de " Synode niemand in zijne vrijheid wil belemmeren, geeft zij nog- " tans hare afkeuring te kennen over dat gebruik en vermaant de " gemeenten, ook in het geven van namen aan de kinderen en in het " nemen van getuigen met alle Christelijke bedachtzaamheid te " handelen, dat wil zeggen: In het geven van namen te bewaren " de nederigheid en betamelijkheid, en in het nemen van getuigen, " niet alleen te zien naar bloedverwantschap, maar ook naar de " regtzinnigheid en vroomheid van hen, die men tot doopgetuigen " neemt; zie ook van de Dordsche Kerke-orde, anno 1618 en 1619, " art. 57, en van 1578 art. 63, even zoo van 1581, particuliere vra- " gen, de 23ste en er bij te voegen:" De Synode besluit dat geene doopgetuigen zullen aangenomen worden als zoodanig, dan die mondeling of schriftelijk, zich daartoe bekend stellen. De Synode wekt ook alle opzieners der Kerk op, de gemeenteleden bij het gewigtige dier zaak te bepalen, verder wordt er, op verzoek van Ds. CACHET bijgevoegd, dat het duidelijk aan de gemeenten bekend gesteld worde, dat de Kerkeraad, na den dood der ouders verpligt is de belangen der weezen te behartigen.

Art. 45.

Terug gekomen op art. 78 der vorige Synode met betrekking tot het getal afgevaardigden tot de Synode. Voorgesteld door de Gemeenten *Philipstown*, *Colesberg* en *Middelburg*, dat er voortaan maar twee afgevaardigden van elke Gemeente tot dat einde zullen gekozen worden.

Met meerderheid van stemmen wordt echter besloten dat art. 78, met betrekking tot de deputatien, blijve gelijk het is.

Art. 46.

Na eene korte pause wordt gezongen Ps. ci: 1, waarna teruggekomen wordt op art. 75, en gevraagd of die zaak behoorlijk behartigd wordt.

Van de verschillende algemeene vergaderingen wordt bekend gesteld, dat dit alzoo betracht wordt.

Art. 47.

Teruggekomen op art. 76 der vorige Synode en wordt bevonden dat het getal Lidmaten is:

Van de Zuid-Afrikaansche Republiek:

Van Potchefstroom	164	
„ *Rustenburg*	603	
„ *Pretoria*	506	
„ *Waterberg* en *Zoutpansberg* ..	99	
„ *Lijdenburg*	25	
	——	1397

Van den Oranje Vrijstaat:

Van Zandrivier	40	
„ *Reddersburg*	651	
„ *Heidelberg*	186	
„ *Fauresmit*	108	
	——	985

Van de Kaap Kolonie:

* *Van Burgersdorp*	922	
„ *Aliwal Noord*	88	
„ *Dordrecht*	155	
„ *Colesberg*	183	
„ *Philipstown*	172	
„ *Middelburg*	460	
	——	1980
Totaal ..		4362

Art. 48.

Ter sprake komen—Art. 82 en 84 der vorige Synode.

De diaken S. D. du Plessis van *Philipstown* stelt voor: dat er eene geregelde vernommering van kerkeraads leden plaats vinde; met groote meerderheid wordt besloten dat art. 84 blijve gelijk het is.

* Ds. Postma maakt de opmerking dat sedert 1863, twee gemeenten, Dordrecht en Aliwal Noord, zijn gesticht uit de gemeente Burgersdorp.

Art. 49.

De Synode besluit art. 91 van de vorige Synode weder over te nemen, ernstig de gemeenten vermanende er op te letten. Dit art. luidt als volgt:

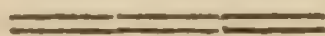
Besloten,—" Dat leden, welke van andere kerkgenootschappen, " tot onze Kerk overkomen, behoorlijk daarvan kennis geven aan " de kerbesturen, waartoe zij vroeger behoorden, alsmede dat " onze leden, welke van woonplaats veranderen, hunne kerkelijke " attesten aanvragen en indienen, waar zij zich met ter woon " begeven."

Art. 50.

De præses leest nu voor de instructien uit sommige lastbrieven en er wordt besloten die zaken eerst af te handelen.

Art. 51.

Deze zitting gesloten met het zingen van Ps. cxxxix: 14 en dankzegging door Ds. Venter.

ZEVENDE SESSIE.

Donderdag middag, 20 *Mei,* 1869.

Art. 52.

Deze zitting geopend met het zingen van Ps. lxxxvi: 6 en gebed door den ouderling H. G. J. Kruger, G.z.

Art. 53.

Naar aanleiding van de lastbrieven der meeste gemeenten is aan de orde, het voorstel van *Burgersdorp* en van sommige andere gemeenten over de oprigting eener Theologische Kweekschool; eer men tot de bespreking overgaat wordt door Ds. Postma voorgelezen eenige gedeelten uit de notulen van Synoden der Christelijke Afgescheidene Gereformeerde Kerk van *Holland,* 1849, 1854, allen betrekking hebbende tot de oprigting der Theologische school dier Kerk, tot leiding der handelingen.

Art. 54.

De præses stelt voor dat de Synode besluite, tot het oprigten eener Theologische school, indien het mogelijk is.

Art. 55.

Wordt gevraagd, aan de verschillende afgevaardigden, hoeveel de jaarlijksche bijdragen voor genoemde school in elk land zijn. Het blijkt nu dat er ingeteekend is, in de

Transvaalsche Republiek	£68	0	0
Oranje Vrijstaat	43	0	0
Kaap Kolonie	300	0	0
Totaal ..	£411	0	0

De Synode besluit nu, dat met 's Heeren hulp de *Theologische school* zal opgerigt worden.

Art. 56.

Wordt gesproken over het tractement voor eenen tweeden leeraar aan de school. Met het oog op de beloofde bijdragen, besluit de Synode het tractement voor den tweeden leeraar te stellen op £400 en vrije woning. De volgende Synode zal op dit besluit terug komen en het, indien het noodig is, herzien.

Art. 57.

De Synode neemt in overweging het voorstel van de gemeente *Burgersdorp*, namelijk, dat:

1°. De school opgerigt worde te *Burgersdorp*.

2°. Dat de Synode slechts uitbreiding geve aan de reeds bestaande inrigting die de kerkeraad zelf onder leiding van hunnen leeraar daargesteld heeft, en dat dan de gemeente *Burgersdorp* en de andere gemeenten der *Kaap-kolonie* een gebouw tot 2de Pastorie, reeds gekocht, als vrij en onbelemmerd eigendom aan de Gereformeerde Kerk van Zuid-Afrika ten geschenke zullen geven.

3°. De gemeente Burgersdorp zal instaan voor pastorie en onderhoud van éénen Leeraar, en voor den tweeden, bijdragen gelijk de andere gemeenten, tevens zal zij het daar aanwezige school ameublement aan de Theologische School present geven. Het eerste gedeelte wordt met algemeene stemmen aangenomen, en nadat Ds. Postma zich verwijderd heeft, wordt ook het tweede gedeelte van het voorstel door de geheele vergadering met blijdschap aangenomen, insgelijks het derde.

Art. 58.

Nadat Ds. Postma weder binnen geroepen is wordt hem het besluit der vergadering medegedeeld, Zijn Eerw. verzoekt eenige oogenblikken tijd, om zijn antwoord schriftelijk te geven.

Art. 59.

De zitting voor een kwartier uurs verdaagd na het zingen van Ps. cxxxi: 2 en gebed door den præses.

Art. 60.

De zitting wederom geopend met het zingen van Ps. ci: 2 en 3 en gebed door Ds. Postma.

Art. 61.

Ds. Postma leest voor het navolgende antwoord:

Eerwaarde Synode!

Uwe keus op mij tot één der onderwijzers aan de Theologische School ontzet mij, bij de beseffing van hetgeen daaraan verbonden is en met het oog op mij zelven.

Dan, overtuigd, dat de Synode deze keus heeft uitgebragt op grond van haar vertrouwen gesteld in mijne opregte liefde voor het welzijn van de Kerk, kan ik hare keus plaats geven.

Maar ik ben schuldig haar te zeggen, dat mijne wetenschappelijke kennis niet toereikend is tot dat gewigtig en veel omvattend werk.

Met het oog op mij zelven in dit laatstgenoemd opzigt, zoude ik dus plegtig moeten bedanken, en niets zoude mij aangenamer zijn dan nu te kunnen ophouden van dat groote werk, dat ik tot heden met zoo veel gebrek heb verrigt, en dat een waardiger en bekwamer het opvatte. Dan, zie ik op de algemeene begeerte der Kerk, die met zooveel liefde en vertrouwen mij is gebleken en op het anders dierbaar en heerlijk werk, dan geef ik mij over aan de dienst der Kerk, ook in dezen met al mijne kracht en met allen lust, met deze voorwaarde en dat vertrouwen, dat de Synode hulp zal willen toevoegen, naar haar vermogen, waar mijne bekwaamheden tekort mogten schieten.

Mogt ik reeds meermalen zeggen, bij gewigtige roepingen in de Kerk: Heere, zie hier ben ik!

Dat doe ik nu ook in dezen met eene volkomene overgave mijns harten.

Dus aanvaard ik die roeping met een biddend hart, en noem mij met erkentenis voor uw vertrouwen, in mij gesteld,

Uwen onderdanigen dienaar in den Heere,

(Get.) D. Postma.

Potchefstroom,
den 20 Mei, 1869.

Art. 62.

Nadat de Præses, Ds. Postma hartelijk bedankt heeft, is nu aan de orde het verkiezen van eenen tweeden leeraar aan de School.

Art. 63.

Gevraagd of men uit de aanwezige leeraren en proponenten der Gereformeerde Kerk van *Zuid-Afrika*, zal kiezen of beproeven een geschikt persoon uit *Nederland* te beroepen.

Na ernstige bespreking en nadat tot inlichting is voorgelezen een brief van D^s. van Goor, te Sneek, aan D^s. J. Beijer, in naam der provinciale commissie van Vriesland, gevonden onder de Sijnodale stukken, wordt met groote meerderheid van stemmen besloten, dat men uit de hier aanwezige leeraren en proponenten eene keus zal doen.

Art. 64.

De vergadering gaat nu over tot het uitbrengen harer keus. Uit gesloten briefjes waarop één naam geplaatst is, formeert zij een gros.

Art. 65.

De briefjes geopend zijnde, worden Alphabetisch de volgende namen opgeschreven.

D^s. J. Beijer,
„ Jan Lion Cachet,
„ A. A. J. de Klerk Coetsee,
„ M. P. A. Coetsee,
„ N. J. R. Swart,
„ S. D. Venter,
„ P. J. J. Viljoen.

Art. 66.

Allen, die geene leden der vergadering zijn, zich op verzoek verwijderd hebbende, wordt over de genoemde broeders achtereenvolgende gesproken, terwijl zij ieder op hunne beurt afwezig waren.

Art. 67.

De vergadering besluit vooraf dat de meerderheid der stemmen bestaan moet, in dit geval, in $^2/_3$: D^s. Postma verzocht dat hij als beroepen onderwijzer van het stemmen verschoond blijve, daar hij den 2den leeraar van de Synode wenscht te ontvangen. Dit wordt hem gaarne toegestaan. Nadat gezongen was Ps. xxiv: 2 en de broeder prop. P. J. J. Viljoen den Heere had aangeroepen, gaat men tot de stemming over; na de stemming blijkt het dat er gevallen zijn op

D^s. J. Beijer, 4
„ Jan Lion Catchet, 14
„ N. J. R. Swart, 19 stemmen.

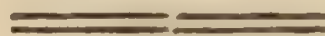
Daar niemand de vereischte meerderheid heeft moeten er eene herstemming plaats vinden, tusschen D^s. Catchet en Swarts, bij die herstemming blijkt dat D^s. Swart, 18 en D^s. Cachet, heeft 16 stemmen.

Art. 68.

Daar wederom geen der beide broeders de vereischte meerderheid van stemmen heeft, besluit de Synode tot het lot over te gaan, nadat eerst gezongen wordt, Ps. cxxxix: 1, en Ds. Venter in het gebed voorgaat, valt het lot op Ds. Catchet.

Art. 69.

Deze zitting gesloten met het zingen van Ps. lxviii: 13 en dankzegging door Ds. Postma.

ACHTSTE SESSIE.

Vrijdag morgen, 21 *Mei*, 1869.

Art. 70.

Deze zitting geopend met het zingen van Ps. lxii: 5 en gebed door den Scriba.

Art. 71.

De notulen van gisteren voorgelezen en goedgekeurd.

Art. 72.

Aan Ds. Catchet wordt door den præses gevraagd of hij het op hem gevallen beroep aanneemt, waarop deze toestemmend antwoordt en door den Præses en Ds. Postma toegesproken wordt.

Art. 73.

Terug gekomen tot den lastbrief der gemeente van *Burgersdorp*. De Synode keurt hetgeen die gemeente en kerkeraad, met medewerking der andere gemeenten in de *Kaap Kolonie*, heeft gedaan, goed en neemt voor de kerk, het gebouw, tot eene tweede pastorie als geschenk van de gemeenten in de *Kaap Kolonie* met dankbaarheid aan.

Art. 74.

De Synode besluit aan de wettige curatoren op te dragen, om, in naam der Synode transport van alle vaste eigendommen te ontvangen.

Art. 75.

De Synode besluit, dat, zoo de Heere wil, de Theologische School geopend zal worden op den 29sten November, 1869.

Art. 76.

Met betrekking tot de curatoren besluit de Synode, dat er door de A. G. Vergadering van ieder land twee zullen verkozen worden, leeraren of ouderlingen, naar vrije keus, welke keus de Alg. vergadering jaarlijks kan vernieuwen of veranderen, om uit te maken het collegie der Curatoren der Theologische School.

Art. 77.

De Synode besluit, dat de kweekschool te Burgersdorp zoo ingerigt worde, dat er niet alleen predikanten aangevormd worden, maar ook jongelingen zich kunnen bekwamen tot onderwijzers der jeugd, ja dat ook jongelieden, zonder een bestemd doel te hebben, gelegenheid gegeven wordt, naar hunne vatbaarheid gebruik van de school te maken, allen onderworpen aan de regulatien der school.

Art. 78.

Ds. Postma stelt voor: dat de leeraren aan die school niet zullen opnemen dan personen in het bezit van attesten van lidmaatschap der gereformeerde kerk in *Zuid Africa*, of kinderen en pupillen van lidmaten dier kerk, en die dit niet bezitten niet anders dan met toestemming van het college van curatoren.

Algemeen aangenomen.

Art. 79.

De Synode besluit dat elke leerling aan de school £1 per maand zal betalen, bij kwartalen vooruit, behalve degenen die uit die kas ex *bonis publicis* studeren.

Art. 80.

De Synode besluit, terwijl Ds. Postma afwezig is, de helft der collegie gelden als een toelage te schenken aan Ds. Postma voor ZEw.'s werk als leeraar aan de school, tot op het e.k. Synode.

Art. 81.

De zitting gesloten met het zingen van Ps. cxvi : 10 en gebed door den ouderling J. J. Reinecke.

NEGENDE SESSIE.

Vrijdag middag, 21 *Mei*, 1869.

Art. 82.

Deze zitting geopend met het zingen van Ps. cxix : 47 en gebed door den ouderling G. H. J. Kruger, N.z.

Art. 83.

De Synode verlangt dat de curatoren zorgen dat zoo veel als mogelijk is de wetenschappen die opgenoemd worden in het Synodale besluit der Christ. Afgescheidene Gereformeerde Kerk van *Nederland*, bladz. 34, 1851, op de school geleerd worden. Het besluit hier bedoeld luidt als volgt:

A a. Hollandsche taal en stijl.
b. Latijn, Grieksch, Hebreeuwsch.
c. Overzigt van de Algemeene Geschiedenis, en ook van de Geographie en Mythologie, zoo verre die tot de geschiedenis vereischt worden.
d. Redekunde en Boven natuurkunde.

B a. Bijbelsche Geschiedenis, daaraan verbonden Bijbelsche Geographie en Joodsche oudheden.
b. Kerkelijke Geschiedenis.
c. De gronden der Bijbelsche uitlegkunde.
d. Natuurlijke Godgeleerdheid.
e. Geopenbare Godgeleerdheid.
1. Stellige.
2. Wederleggende, voornamelijk hedendaagsche doolingen betreffende.
3. Beoefenende.
f. Herderlijk werk, inzonderheid predikkunde en catechetiek; en eindelijk
g. Geschiedenis en inhoud der Formulieren van Eenigheid, Liturgische schriften, en kerkregering.

Art. 84.

Wordt besloten dat er vooreerst voor proponenten één beslissend examen zal afgenomen worden door het collegie van Curatoren, zoo als dit tot nu toe door de Synode is gedaan.

Bij deze bepaling wil de vergadering evenwel art. 8 der Dordsche Kerkorde in 't bijzonder onder het oog gehouden hebben, evenwel er bij bepalende, dat indien iemand zich volgens dit artikel aanmeldt, hij met eene aanbeveling der algemeene vergadering waaronder hij behoort, zal komen tot het collegie der Curatoren, die over zijn al of niet toelating zullen beslissen.

Art. 85.

De Synode bepaalt met betrekking tot het vorige artikel, dat het elk lid der Kerk vrij staat, wanneer hij voorzien is van de vereischte attestatien van kerkeraad en algemeene vergadering, zich tot het proponents examen aan te melden, al heeft hij zijne studien niet aan de Kweekschool gedaan.

Art. 86.

Er wordt gevraagd of de gemeente Burgersdorp nu het regt zal hebben twee leeraren naar de Synode te zenden. Hierop wordt

geantwoord, dat om geen voorrang in de Kerk te hebben, de gemeente Burgersdorp, even als andere gemeenten maar één leeraar en twee ouderlingen zal afvaardigen, den anderen wordt zitting verleend met præadvies, zonder beslissende stem.

Art. 87.

Personen, die zich tot het beslissend examen aanbieden, zullen betalen £5—welke som men echter niet weder behoeft te betalen, wanneer men een maal zonder goed gevolg geëxamineerd zijnde, bij vernieuwing zich tot het examen aanbiedt.

Art. 88.

Na eene korte pauze, wederom geopend met het zingen van Ps. cxix: 53 en gebed door den ouderling A. L. Coetsee.

Art. 89.

Gelezen een brief van den Oud-Ouderling J. D. du Plessis, de broeder wordt verwezen naar zijnen respectiven kerkeraad.

Art. 90.

Gelezen een brief van het lidmaat H. S. v. d. Walt, de broeder wordt verwezen naar zijnen respectiven kerkeraad.

Art. 91.

Gevraagd door den kerkeraad der gemeente *Mooirivier:* Hoe te handelen wanneer lidmaten onzer Kerk zich in het huwelijk begeven met leden van een ander kerkgenootschap.

De Synode vermaant de ouders ernstiglijk dat zij hunne kinderen toch opwekken om in het trouwen toe te zien naar ware godzaligheid en vroomheid, in eenigheid des geloofs, met in acht nemen van 2 Cor. 6: 14.

Art. 92.

Gevraagd door den kerkeraad van *Rustenburg:*

Hoe moet de kerkeraad handelen wanneer personen onder crimineele beschuldiging staan, maar nog niet teregt gesteld zijn, en zij de Sacramenten willen genieten?—Wordt geantwoord: de kerkeraad kan gedrongen worden door omstandigheden zulk een broeder of zuster vriendelijk te verzoeken zich zoo lang van de Sacramenten te onthouden tot stichting der gemeente.

Art. 93.

Deze zitting gesloten met het zingen van Ps. cxix: 68 en dankzegging door den broeder ouderling B. J. de Klerk.

TIENDE SESSIE.

Zaturdag morgen, 22 *Mei*, 1869.

Art. 94.

De ouderling G. SWANEPOEL met kennisgeving afwezig. Deze zitting geopend met het zingen van Ps. xxxiv : 2 en gebed door den broeder ouderling J. L. VAN NIEKERKE.

Art. 95.

De notulen van gisteren gelezen en goedgekeurd.

Art. 96.

Door de afgevaardigden van *Pretoria* wordt het verlangen te kennen gegeven, dat de Synode zich verklare over de gelijkstelling van de gekleurde bevolking *dezer* landen met de blanke bevolking, op kerkelijk gebied, omdat sommigen zeggen dat de bediening van het Evangelie aan die natien en Godsdienstig onderwijs aan de huisbedienden eene gelijkstelling zoude zijn.

De Synode verklaart met algemeene stemmen: dat zij met verlangen te gemoet ziet de vervulling van Gen. xxii : 18, van Ps. lxxxvii en lxvii, en hoopt even als de geloovigen des Ouden Testaments in den laatstgenoemden Psalm met vertrouwen daarom te blijven bidden en daartoe naar vermogen te *arbeiden* volgens het bevel der Heeren, Matth. xxviii : 19 en Mark. xvi : 15, maar vindt bovengenoemde gelijkstelling nu nog ongeschikt, ja onmogelijk, en vertrouwt dat elk die den TOESTAND DIER NATIE kent en *redelijk* oordeelt, dit zal moeten toestemmen.

Art. 97.

Teruggekomen op de Theologische School. De Synode draagt het op aan het collegie der curatoren, zoo inmiddels een der leeraren aan de school, door den dood of geheele ontstentenis, ontviel, in haren naam te benoemen hem die in de verkiezing, naast de verkozene de hoogste stemmen had. Met dien verstande, zoo de eerste leeraar ontbreekt, volgt de nu tweede als eerste op, en de verkozene wordt dan de tweede leeraar.

N.B. De Synode geeft met de benamingen van eersten en tweeden leeraar niet te kennen onderscheid van waardigheid of gezag, maar alleen naar de orde des tijds in hunne bediening. Overigens deelen zij *gelijkelijk* het werk en in *dezelfde* autoriteit.

Art. 98.

Ds. POSTMA stelt voor, dat de Synode benoemt, eene commissie zamengesteld uit één leeraar en één ouderling, uit ieder land om eene openlijke verklaring te geven van de redenen van afscheiding van de Ned. Herv. en de Ned. Geref. Kerk in Zuid Afrika. De Synode besluit eene commissie tot dat einde te benoemen en zulke

ouderlingen te kiezen, die van den beginne met alle dingen bekend geweest zijn.

Tot die commissie worden benoemd,

Uit de *Z. A. Republiek:* Ds. N. J. R. SWART,
P. J. W. SCHUTTE, oud.
Uit den *Oranje Vrijstaat:* Ds. S. D. VENTER,
D. J. P. A. D. COETSEE, oud.
Uit de *Kaap Kolonie:* Ds. J. LION CACHET,
G. H. J. KRUGER, N.z., oud.

Art. 92.

Na eene pauze brengt de benoemde commissie een opstel ter tafel, dat met algemeene stemmen wordt aangenomen als de volkomene uitdrukking van het gevoelen der Synode en wordt besloten dat dit als Bijlage bij de Handelingen der Synode zal gebruikt worden. *Zie Bijlage No.* 2. Ook wordt besloten dat de Herderlijke brief van de Graaff-Reinetsche Ring (1842) als Bijlage gedrukt zal worden. *Zie Bijlage No* 3.

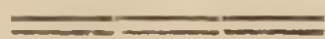
Art. 100.

Ds. POSTMA wenscht dat de Synode eene openbare getuigenis geve van zijne komst in dit land, naar aanleiding van hetgeen men vindt in "De Gereformeerde Kerkregering" van H. DE COCK, pag. 57.

De Synode besluit dezelfde Commissie genoemd, art. 98, te verzoeken eenen brief aan de Synode der Christ. Afg. Gereform. Kerk op te stellen opdat die, na door de Synode goedgekeurd te zijn, uit naam der Commissie verzonden worde.

Art. 101.

Deze zitting gesloten met het zingen van Ps. cxix: 69 en gebed door den ouderling G. H. KRUGER.

ELFDE SESSIE.

Zaturdag middag, 22 Mei, 1869.

Art. 102.

Deze zitting geopend met het zingen van Ps. cxlvii: 6, en gebed door den ouderling G. H. J. KRUGER, N.z.

Art. 103.

De Commissie benoemd, art. 100, leest voor haar opstel van eenen brief aan de Chr. Afg. Geref. Kerk in *Nederland.*

Deze brief wordt goedgekeurd, en wordt besloten dien uit naam der Synode te zenden, en als Bijlage bij de handelingen te laten drukken. *Zie Bijlage No.* 4.

Art. 104.

De Synode neemt kennis van de correspondentie die door de Afgesch. Geref. Kerk in *N.-Amerika* met Ds. Postma is aangeknoopt, en wat door Ds. Postma daarop is geantwoord, en van eenen brief van genoemde Kerk aan de Geref. Kerk van *Z.-Afrika*, alsmede van hetgeen Ds. Postma omtrent die zaak, uit Holland, van Prof. H. de Cock heeft vernomen, en ook wat in de *Bazuin No.* 8, 1869, door den kerkeraad der Geref. gemeente te Chicago is openbaar gemaakt, en besluit aan den te benoemen correspondent op te dragen aan de Afgescheidene Geref. Kerk in *N.-Amerika* te zenden een exemplaar van de Handelingen dezer Synode, met een begeleidend schrijven, in welk schrijven de correspondent zich moet wachten van alle oordeelvellingen over den kerkelijken toestand in *N.-Amerika*, om dat die berigten zoo lijnregt tegen elkander overstaan, en de Synode niet bij magte is uitspraak te doen.

Ten opzigte der aanbieding van geldelijke hulp om Bijbels en N. Testamenten te koopen, tot verspreiding onder de Heidenen, besluit de Synode van dit vriendelijk aanbod geen gebruik te maken voor het tegenwoordige, maar betuigt hiervoor haren hartelijken dank.

Art. 105.

Teruggekeerd tot de behandeling der Beschrijvingspunten. De predikant van *Rustenburg* vraagt: wat kan de Geref. Kerk van *Z.-Afrika* doen voor de zendings zaak?

Hierop wordt voorgesteld: De Synode besluit dat die vraag ernstig op de Algem. Vergaderingen besproken worde, op dat er op de e.k. Synode verslag worde gedaan wat in die zaak verrigt kan worden. Algemeen aangenomen.

Art. 106.

Gevraagd door den kerkeraad van Rustenburg: Is het geoorloofd gouvernements salaris te ontvangen?

Hierop wordt geantwoord: De Synode oordeelt dat de Christelijke Kerk gehouden is hare eigene leeraren te verzorgen, volgens Gal. vi: 6 en Kerke Orde van Dordrecht, 1618 en 1619, art. 11, en acht het dus voor predikanten en gemeenten ongeoorloofd gouvernements ondersteuning te vragen, of aan te nemen; zij verzoekt ook elke gemeente en leeraar die het reeds mogt genieten er vervolgens voor te bedanken.

Art. 107.

Naar aanleiding van een beschrijvingspunt van den kerkeraad van *Pretoria*, wordt er gesproken over de verzorging van de weduwen en weezen der Predikanten. De Synode besluit aan het collegie der curatoren op te dragen, om, in overleg met de leeraren der Theol. School, iets te ontwerpen en dit op de e.k. Synode voor te stellen.

Art. 108.

Op de vraag: Hoe de boeken censuur hier moet toegepast worden, komt de Synode tot het volgende besluit:

De Synode erkent het bezwaarlijke om art. 55 der Dordsche kerk ordening, in de tegenwoordige omstandigheden, in elk opzigt te beleven. Zij acht het evenwel wenschelijk dat het zooveel mogelijk door de kerkbesturen, tot handhaving van de zuiverheid der leer worde onderhouden.

Zij verbindt echter hierdoor niemand, om wanneer hij iets wil laten drukken, zijn werk aan de kerkelijke approbatie te moeten onderwerpen, daar het toch den kerkbesturen is en blijft opgedragen, om voor de zuiverheid der leer te waken.

Art. 109.

Wordt van de orde afgeweken, en gesproken over de vrijmetselarij. De Synode bespreekt dit en besluit weder over te nemen art 43 van de tweede Synodale handelingen, welk artikel dus luidt: De Synode hare dure roeping gevoelende om te waken voor de geestelijke belangen der gemeenten haar van God zelven toebetrouwd, Hand. xx : 28, acht zich ook verpligt, om de gemeenten te waarschuwen tegen gevaren, waarin sommige leden uit onkunde of wereldzin ongelukkig eens kunnen vervallen, daarom maakt de Synode al hare gemeenten opmerkzaam op onze geloofs-belijdenis en met het oog op de omstandigheden des tijds bepaaldelijk op arts. 7, 27, 28 en 29 dier belijdenis.

En verklaart bij dezen, dat iemand die lid wordt van geheime genootschappen als, b. v., het Vrijmetselaars genootschap, of eenig ander geheim genootschap, geen lidmaat van de Gereformeerde Kerk, onder haar bestuur, kan zijn noch blijven; naardien de christelijke kerk eene geestelijke en openbare vereeniging is, die geene gemeenschap kan noch mag oefenen, met vereenigingen of genootschappen die buiten haar en vreemd van haren geestelijken en hemelschen aard en natuur zijn. Zie 2 Cor. vi : 14—18; Joh. iii : 19—21.

Derhalve, worden alle lidmaten hiertegen gewaarschuwd en vermaand voor zichzelven acht te geven en ten dezen opzigte, ook op elkander acht te geven en daartegen te vermanen, en zoo dit niet baat, dezulken ook bij den kerkeraad bekend te stellen.

Tevens en vooral worden de kerkeraden alom ernstig vermaand, hierop te letten en hiertegen te waken.

Art. 110.

Wordt gevraagd: Hoe moet art. 10 der Dordsche Kerkorde, 1618 en 1619 verstaan worden?

De Synode bespreekt dit artikel, en besluit dat het geven en ontvangen van attestatien bij vertrek eens leeraars vooreerst bepaald blijve bij den respectieven kerkeraad, omdat de Alg. Vergadering gewoonlijk slechts eenmaal des jaars zit.

Art. 111.

Deze zitting gesloten met het zingen van Ps. xc : 9 en dankzegging door den broeder diaken S. D. du Plessis.

TWAALFDE SESSIE.

Maandag morgen, 24 *Mei*, 1869.

Art. 112.

Deze zitting geopend met het zingen van Ps. xcv : 4 en gebed door den ouderling A. P. J. Steijn.

Art. 113.

De notulen van Zaturdag gelezen en goedgekeurd.

Art. 114.

Wordt gevraagd: of stiefbroeders en stiefzusters te zamen mogen trouwen? Wordt geantwoord:

De Synode vindt noch in Gods woord, noch in burgerlijke verordeningen eenige verhindering.

Art. 115.

De leeraar van *Bethulie* stelt voor:

In het vervolg worden de beschrijvingspunten, zoo vroeg mogelijk aan den algemeenen correspondent gezonden, opdat hij in staat gesteld worde den leeraren in tijds hiervan kennis te geven.

Algemeen aangenomen, met de bijvoeging, dat dit ten minste zes maanden vóór de zitting der Synode geschieden zal,—en dat de algemeene correspondent zal zorgen dat die punten behoorlijk aan de algemeene vergaderingen bekend zullen gemaakt worden. Echter zal geen Kerkeraad, Algemeene Vergadering, of lid der Synode belet worden eenig beschrijvingspunt, dat naderhand mogt noodig geacht worden, voor de Synode te brengen. Ook maakt de Synode de opmerking, dat geen deputaatschap volstrekt gebonden is aan de gegevene instructien van den kerkeraad, zoo de deputaten zelven, en de Synode, overtuigd worden van het onhoudbare der ontvangene instructien.

Art. 116.

De afgevaardigden van *Fauresmith* en *Colesberg* stellen de Synode voor dat het onderwijs der jeugd in de gemeenten meer onder het opzigt der kerk kome.

De Synode acht het zeer wenschelijk en draagt aan het collegie der curatoren op, deze belangrijke zaak te behartigen, in overleg met de leeraren der Theologische school, om zoo mogelijk, de volgende Synode te dienen met advies.

Art. 117.

Voorgelezen en goedgekeurd de beroepings brieven tot leeraren aan de Theologische school voor D[s.] D. POSTMA en D[s.] JAN LION CACHET. *Zie bijlage No.* 6 *en* 7.

Art. 118.

Nu er eene Theologische School wordt opgerigt zou de gedachte of vraag kunnen ontstaan: of eene gemeente in het beroepen nu ook gehouden is hare keus te bepalen alleen bij gepromoveerden aan deze school. De Synode verklaart zich duidelijk op dit punt: Dat de gemeenten hare eigendommelijke vrijheid in dezen behouden, gelijk zij die tot hier toe hebben bezeten en uitgeoefend. Maar de toelating tot de H. bediening moet elk deelachtig worden als door deze Synode is bepaald n.l. door het collegie der Curatoren op de in deze Synode voorschrevene wijze. Betrekkelijk degenen die van buiten tot ons zouden willen of ook reeds mogten overkomen, proponenten of reeds leeraren zijnde, beveelt de Synode ten ernstigste aan, de voorzigtigheid voorgeschreven in art. 9 der Dordsche kerkorde, 1618 en 1619.

Art. 119.

Het oog op het vorige artikel besluit de Synode, dat zoo een wettig geordende leeraar van het buitenland of ook een wettige proponent, uit kerken van de Gereform. belijdenis tot ons overkomen, zullen dezen wel erkend worden, volgens hunne documenten, maar zich toch moeten onderwerpen aan een behoorlijk onderhoud aangaande de regtzinnigheid in de leer. Op eene der Algem. Vergaderingen respectivelijk.

Art. 120.

De Synode benoemt tot haren Algem. Correspondent D[s.] D. POSTMA en verlangt dat hij in voorkomende zwarigheden en belangrijke zaken met het collegie der Curatoren raadplege.

Art. 121.

De Synode benoemt tot Archivarius, Sinodi, en Bibliothecaris van de Theologische School D[s.] JAN LION CACHET.

Art. 122.

Aan de Curatoren der Theologische School wordt opgedragen de jaarlijksche bijdrage voor die school voor 1869, bij de oprigting mede te brengen.

Art. 123.

D[s.] POSTMA stelt voor een verzoek aangaande het lidmaat J. S. L. VENTER, die reeds vroeger bij D[s.] BEIJER heeft gestudeerd, en nu weder naar de school wenscht te gaan, dat de curatoren geregtigd zijn, met het oog op zijne jaren, wat consideratie te

gebruiken, in minder gewigtige omstandigheden, als zij hem anderzins met vertrouwen zouden kunnen toelaten. Algemeen aangenomen.

Art. 124.

De Synode vernomen hebbende uit den mond van Ds. SWART, dat ZEw. welligt binnen kort een bezoek in Nederland wenscht af te leggen, verzoekt bij deze hem vriendelijk, bij elke gelegenheid waar het moge te pas komen, hare belangen te behartigen.

Art. 125.

Ds. POSTMA verklaart zich bereidwillig, omdat hij te *Burgersdorp* woont, van af den 16den Augustus, voorloopig onderwijs te geven aan degenen die zich bij de school wenschen te laten inschrijven.

Art. 126.

Aan de leeraren der Theologische School wordt verzocht de uitgave van een' kerkelijken almanak te bezorgen, zoo spoedig het hun doenlijk is.

Art. 127.

Gehandeld over het weder bijeenvergaderen der c.k. Synode, en wordt besloten dat de eerst volgende Synode gehouden zal worden te *Burgersdorp*, en geopend zal worden D.V. op den 1sten Maandag van de maand April, 1872.

Art. 128.

Opgedragen aan Ds. POSTMA, de uitgave van de Handelingen dezer Synode te bezorgen.

Art. 129.

De notulen voorgelezen, goedgekeurd, en geteekend staande de vergadering.

Art. 130.

De præses zegt den Scriba dank voor zijne diensten, uit naam der vergadering, en wordt insgelijks hartelijk dank gezegd voor al zijne diensten.

Art. 131.

Na een hartelijk woord van Ds. POSTMA, sluit de præses de vergadering met het lezen van Ps. cxxi, en na gezongen is Ps. cxxi: 1, 3, gaat hij voor in het gebed.

(Get.) N. J. R. SWART, *Præses.*
JAN LION CACHET, *Scriba.*

Voor copie conform,
D. POSTMA, Algemeene Correspondent.

BIJLAGEN.

BYLAGE No. 1.

Notulen der vergadering van de Synodale Commissie, aangesteld volgens art. 64 der Synodale Handelingen, A° 1866, van de Gereformeerde Kerk in Zuid-Afrika, zitting houdende te *Heidelberg (Bethulie)* in den *Oranje Vrijstaat*, op Maandag, den 11den Mei, 1868 en volgende dagen.

Tegenwoordig de dienstdoende leeraaren uit de drie landen,

Ds. D. Postma, uit de Kaap Kolonie,

Ds. J. Beijer en S. D. Venter, uit den *Oranje Vrijstaat*, en

Ds. N. J. R. Swart, uit de Zuid-Afrikaansche Republiek.

De broeders Ouderlingen,

J. G. Kruger en G. H. J. Kruger, uit de Kaap Kolonie,

F. D. J. S. Coetsee en H. B. Kruger, uit de *Oranje Vrijstaat*, en

P. J. W. Schutte en J. J. Booijsen, uit de Zuid-Afrikaansche Republiek.

Art. 1.

Op verzoek van den pastor loci bekleedt Ds. Postma het voorzitters gestoelte; tot opening der vergadering, die nadat Ps. cxxxiv: vers 2 en 3 gezongen is, in den gebede voorgaat en daarop de geloofsbrieven der afgevaardigden vraagt en voorleest. De geloofsbrieven goedgekeurd zijnde, verklaart de voorzitter, de vergadering wettig geconstitueerd.

Art. 2.

De commissie kiest met geslotene briefjes tot haren præses Ds. Postma, tot scriba Ds. Swart.

Art. 3.

De præses opent de vergadering met een korte toespraak tot de leden der commissie en de tegenwoordig zijnde gemeente-leden volgens Handelingen i : 13 en 14, herinnert daarna aan het vroeger gesprokene over Matt. xxviii : 19, 20, en Hand. xiii : 1—3, en gaat nogmaals voor in den gebede, de leden der commissie en velen der gemeente nederknielende. Daarop werd gezongeu Ps. cxxiii : 1.

Art. 4.

De examinandi overhandigen hunne kerkelijke attestenten, waaruit blijkt dat: zich tot het examen aanmelden:

ABRAHAM ADRIAAN JACOBUS DU CLERQ COETSEE, oud 37 jaar.

JAN SAREL LOUIS VENTER, oud 35 jaar, beide van de gemeente *Reddersburg*, en

JAN LION CACHET, oud 29 jaar, van de gemeente *Burgersdorp*.

Art. 5.

De scriba leest voor een stuk uit W. A. BRAKELS Redelijke Godsdienst, het tweede deel, 28ste kapittel, tweede paragraaf, omdat de Algemeene Vergadering der Gereformeerde Gemeenten in de Zuid-Afrikaansche Republiek de aandacht der commissie hierop had gevestigd, waarop de præses artikel 8 der Kerkorde van *Dordrecht* A°. 1618 en 1619 voorleest en duidelijk maakt, dat de Kerk met goed regt volgens dat artikel te allen tijde, bekwame mannen tot de Heilige Dienst heeft toegelaten zonder de oude talen, wanneer de behoefte der Kerk zulks vereischt, vooral wanneer die personen boven de dertig jaar oud zijn.

Art. 6.

De præses doet de volgende gewetensvragen aan de Examinandi:

1°. Omtrent hun geloof in God, volgens art. 1 der Nederlandsche Belijdenis des Geloofs.

2°. Omtrent hun geloof aangaande de Openbaring Gods, volgens art. 2 dier belijdenis.

3°. Aangaande de goddelijkheid der Heilige Schrift volgens art. 7 dier belijdenis.

4°. Over hun persoonlijk geloof in JEZUS CHRISTUS als hunnen volkomen Zaligmaker.

5°. Aangaande hunne roeping tot de Evangelie bediening, of zij door de liefde CHRISTI, en de begeerte om zielen voor Hem en Zijn koningrijk te winnen, gedreven worden. Op al deze vragen wordt door de Examinandi bevestigend geantwoord.

Art. 7.

De examinandi en de tegenwoordig zijnde toehoorders worden verzocht zich te verwijderen, waarna, met gesloten deuren, de kerkelijke attesten der examinandi besproken en goedgekeurd worden, en wordt besloten hen allen tot het examen toe te laten.

Art. 8.

Elk lid der commissie geeft daarop eenen gepasten text op, onderworpen aan de goedkeuring der commissie. Deze tien

teksten, elk op een afzonderlijk papier geschreven zijnde, worden in eene bus toegesloten, terwijl de commissie besluit dat elke examinandus op zijne beurt één der teksten uit de bus zal trekken om daarover heden namiddag eene voordragt te houden. Dit plan is alzoo verkozen om zelfs allen schijn van partijdigheid te vermijden. Er wordt tevens besloten dat elke examinandus een en een half uur tijd tot voorbereiding zal hebben.

Art. 9.

De examinandi binnengeroepen zijnde, wordt hun bekend gemaakt dat hunne attesten goedgekeurd en zij tot het examen toegelaten zijn.

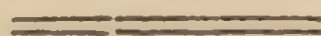
Art. 10.

Deze zitting met dankzegging door Ds. BEIJER gesloten.

Art. 11.

De commissie in den namiddag op nieuw vergaderd tot het aanhooren der voordragten van de examinandi, wordt door den Heer A. A. J. DU CLERQ COETSEE eene voordragt gehouden over Rom. viii : 14.

Door den Heer J. S. L. VENTER over 1 Joh. ii : 2 en door den Heer J. LION CACHET over Rom. v : 11.

TWEEDE ZITTING.

Dingsdag morgen, 12 *Mei,* 1868.

Art. 12.

De Vergadering met het zingen van Ps. cv : 3 en gebed door den Scriba geopend.

Art. 13.

De notulen van de eerste zitting gelezen en goedgekeurd.

Art. 14.

De præses stelt voor dat het examen niet door de docenten maar door de andere leeraren der Kerk afgenomen worde. Hoe wenschelijk echter zulks zij besluit de commissie evenwel dat voor ditmaal al de leeraren in het examineren zullen te zamen werken.

Art. 15.

De præses vraagt of iemand der Examinandi eenige acte van toelating heeft tot onderwijs in de Hollandsche taal. De Heer

J. LION CACHET legt eenige documenten voor waaruit blijkt, dat ZEd. reeds in deze taal een voldoend examen heeft afgelegd. Deze documenten worden als voldoende beschouwd en ZEd. van het examen in het Hollandsch ontslagen.

Art. 16.

De Heeren A. A. J. DU CLERQ COETSEE en J. S. L. VENTER worden nu geëxamineerd in *a*. Hollandsche taal en stijl. *b*. Taal- en redekundig ontleden.

Art. 17.

Deze zitting gesloten met het zingen van Ps. cxix: 17 en dankzegging door Ds. S. VENTER.

DERDE ZITTING.

Dingsdag middag, 12 *Mei*, 18 8.

Art. 18.

Deze zitting met het zingen van Ps. cxviii: 11 en gebed door den ouderling H. B. KRUGER geopend.

Art. 19.

De Heer JAN LION CACHET wordt nu alleen onderzocht, vooreerst in het Latijn, uit Cæsar de Bello Gallico, Lib 1, Cap. 1—20.

Cicero de Officiis Lib 1 Cap. 1—10.

Nepos ad aperturam.

Na eene korte pauze en het zingen van Ps. xc: 9. In het Grieksch:

Uit Hebreeën en Lukas, Cap. 1—5.

Romeinen ad aperturam.

Na eene korte pauze en het zingen van Ps. lxxvxi: 12 in het Hebreeuwsch: uit Genesis, cap. 1—20.

Ps. xix en lxxii—Ruth ad aperturam, in het Chaldeeuwsch uit Daniel ii: 4—20.

Na het examineren in bovengenoemde stukken, werd de examinandus ook onderhouden over de gronden van elk dier talen in het bijzonder.

Art. 20.

De commissie komt overeen, dat na het sluiten dezer zitting, de examinandi, in tegenwoordigheid van eenige leden der commissie, elk een opstel zullen schrijven in de Hollandsche taal en wel de Heer A. A. J DU CLERQ COETSEE over de Regtvaardigmaking,

de Heer J. S. L. VENTER over de Heiligmaking en de Heer J. LION CACHET over de Aanneming tot Kinderen.

Art. 21.

De zitting met het zingen van Ps. xc: 9 en gebed door den ouderling J. G. KRUGER besloten.

VIERDE ZITTING.

Woensdag middag, den 13den Mei, 1868.

Art. 22.

Deze zitting met het zingen van Ps. lxxxvi: 6 en gebed door den ouderling G. H. J. KRUGER geopend.

Art. 23.

De opstellen vermeld in art. 20 bij den præses ingeleverd zijnde, worden nu voorgelezen.

Art. 24.

De præses stelt voor, dat uit elk vak waarin geëxamineerd zal worden, een gedeelte genomen worde en niet het geheel doorloopend, terwijl het daarna aan elk lid der commissie zal vrijstaan over dat vak eenige vragen te doen. Dit wordt algemeen aangenomen.

Art. 25.

Het examen wordt nu voortgezet over de volgende vakken:

a. Geographie.
b. Algemeene geschiedenis.
c. Mythologie.
d. Logica, Physica, Metaphysica en Rhetorica.

Art. 26.

Na eene korte pause en het zingen van Ps. ci: vers 1, wordt het examen voortgezet, over

a. Bijbelsche Geographie.
b. Bijbelsche Geschiedenis.
c. Scientira Antiquitatum (Oudheidkunde).
d. Kerkgeschiedenis.

Art. 27.

Deze zitting met het zingen van Ps. cxix: 3 en gebed door den ouderling J. J. BOOIJSEN gesloten.

VIJFDE ZITTING.

Woensdag middag, den 13 Mei, 1868.

Art. 28.

Deze zitting geopend met het zingen van Ps. cxix : 9 en gebed door den ouderling P. J. W. SCHUTTE.

Art. 29.

Het examen wordt voortgezet over :

a. Inleiding op den Bijbel.
b. Regelen der Bijbelsche Uitlegkunde, (theoretisch en praktisch).

Art. 30.

Na eene korte verpoozing en het zingen van Ps. cxxii : 3 wordt het examen verder voortgezet over :

a. Godgeleerdheid (stellige, wederleggende en prakticale).
b. Overzigt der formulieren van eenigheid.
c. Liturgische schriften.
d. Pastoraal, inzonderheid predikkunde en Catechetiek.

Art. 31.

Na eene korte pauze de commissie alleen, met geslotene deuren, vergaderd. Na een gebed onder voorgang van den præses, gaat zij over tot eene vrije beoordeeling der examinandi. Na die discussie wordt nogmaals gebeden onder voorgang van den scriba, waarna het uit de stemming der commissie blijkt dat de geheele vergadering, op één na, tot de H. Dienst heeft toegelaten den Broeder JAN LION CACHET.

Art. 32.

De deuren wederom geopend zijnde worden de examinandi binnen geroepen en hun de uitslag der stemming bekend gemaakt door den præses, die hun naar hunne omstandigheden toespreekt.

Art. 33.

Nadat de toegelaten broeder JAN LION CATCHET het Formulier van Onderteekening voor Leeraren, Dordrecht, A°. 1618 en 1619, had aangehoord en onderteekend en vervolgens het formulier van den eed tegen de Simonie bezworen, wordt hem door den præses, scriba en de overige leeraren der kerk de regterhand der gemeenschap gegeven en hartelijk toegesproken. Daarna wordt gezongen Ps. cxxxiv : 3 en gaat Ds. BEIJER voor in den gebede.

Art. 34.

De commissie draagt aan den præses en scriba op, den lastbrief door de Synode voorgeschreven, aan den toegelaten broeder ter hand te stellen.

Art. 35.

De notulen staande de vergadering gelezen, goedgekeurd en geteekend.

Art. 36.

De zitting, met dankzegging, door den præses gesloten.

(was geteekend) D. Postma, *Præses,*
N. J. R. Swart, *Scriba.*

BIJLAGE No. 2.

Openbare verklaring van onze afscheiding van de Nederduitsch-Hervormde Kerk in de *Z. A. Republiek*, en van de Nederduitsch-Gereformeerde Kerk in den *Oranje Vrijstaat* en *Kaap Kolonie.*

De Synode zou het niet noodig achten zich nog eens nader te verklaren ten behoeve van kerkbesturen in *Z. Afrika*, want deze kunnen alles weten wat er gebeurd is, maar misschien kan het goed zijn voor sommige lidmaten dier kerkgenootschappen die met alles niet zoo goed bekend zijn.

En vooral doet de Synode deze openbare verklaring ten behoeve van hare moederkerk, de Christelijke Afgescheidene Gereformeerde Kerk in *Nederland*, die nog altijd eenigen schroom betoonde omtrent de wettigheid onzer afscheiding hier te lande.

En nog meer heeft de Synode dat nuttig geoordeeld voor ons eigen nakroost, dat deze verklaring gegeven worde door de mannen, die zelve voorgangers bij die afscheiding geweest zijn.

De ouderlingen en diakenen dan der Gereformeerde Kerk in *Zuid Afrika* hier in de Synode tegenwoordig, thans als de wettige vertegenwoordigers dier kerk,

Verklaren :

In de *Zuid Afrikaansche Republiek* zich afgescheiden te hebben van de Nederduitsch-Hervormde Kerk; omdat die kerk weigerde gereformeerd te zijn, en alzoo ons buiten de gelegenheid stelde de aangebodene hulp uit de Christelijke Afgescheidene Gereformeerde Kerk in *Nederland* te genieten.

Wij zijn dus uitgetreden uit die bedorven kerkgemeenschap, die ons bleek de valsche kerk te zijn, om de aangebodene gereformeerde hulp op gereformeerde, dat is op bijbelsche grondslagen te kunnen genieten. En die hulp hebben wij verkregen door den

Leeraar D. Postma, *Afgevaardige Herder en Leeraar* van de Christelijke Afgescheidene Gereformeerde Kerk in Nederland, volgens zijnen lastbrief, gezonden tot ons "als stamverwanten en geloofsgenooten om te doen wat ZEerw. in het belang van Gods koningrijk hier te lande zoude nuttig oordeelen."

Op ons plegtig verzoek heeft hij ons hersticht als een Gereformeerde Kerk volgens de eigene statuten dier kerk.

En meenen alzoo één te zijn met de Christelijke Afgescheidene Gereformeerde Kerk in *Nederland* zoo lang die ook blijft, wat zij telkenmale, openbaar in de Synode tot heden toe, heeft verklaard. Hoewel wij hier in een ander werelddeel zelfstandig bestaan. Dit vereischt de afstand, anders zouden wij ook gaarne staan in zoo naauwen kerkelijken band met genoemde Christelijke Afgescheidene Gereformeerde Kerk, dat wij ook op hare Synode vertegenwoordigd wierden, maar dit, zeggen wij, belet de afstand, daarom bestaan wij hier zelfstandig, maar achten haar onze Moederkerk en hopen met haar één te zijn en te blijven als *Gereformeerde Kerk, volgens de formulieren van Eenigheid dier Kerk.*

Dit was en is de Gereformeerde Kerk in de *Z. A. Republiek.*

Deze eenmaal bestaande, hebben wij uit *den Oranje Vrijstaat* en de *Kaapkolonie* naauwkeurig kennis van haar genomen, alsmede van de Christelijke Afgescheidene Gereformeerde Kerk in *Nederland.* En na voldoende kennisneming konden wij niet terug blijven, maar hebben ons gedrongen gevoeld ons te vereenigen met de Gereformeerde Kerk in de *Z. A. Republiek*, onder de bediening van den Herder en Leeraar D. Postma, die daardoor vooreerst onze Consulent werd.

Deze vereeniging met die Kerk maakte noodzakelijk eene afscheiding van de Nederduitsch-Gereformeerde Kerk in genoemde landen, *Oranje Vrijstaat* en *Kaapkolonie.*

En hiertoe konden wij gereedelijk besluiten. Dewijl wij nu gevonden hadden de Gereformeerde Kerk die wij sinds jaren al gezocht hadden, maar er was vroeger geen uitkomst bekend.

Hoe wij, die gaarne gereformeerd wilden zijn, beschouwd en behandeld werden door de Nederduitsch-Gereformeerde Kerkbesturen, moge getuigen als één exemplaar uit vele handelingen, "de Herderlijke brief van den Graaff-Reinetschen Ring," van 1842, onderteekend door

John Pears, præses.
A. Murray, v.d m.
J. Auret.
Alexander Smith, v.d.m.
Stephanus Gous.
J. S. N. de Villiers.
Robert Hart, ouderling.
Thos. Reid, v.d.m.
A. Welsh, v.d.m.
W. R. Thomson, v.d.m.
Adam Weinars.

En zagen wij in de Nederduitsch-Gereformeerde Kerk met kommer steeds toenemen de vrijzinnige denkbeelden, dit deed ons veel zuchten en strijden, en wij werden door leeraren, die wij nog het meest regtzinnig hielden, het meest tegengegaan en verdrukt, want zij schenen de andere partij liever te vreden te willen houden, dan onze klagten hooren, en noopten ons dan maar tot stilzwijgen en gehoorzamen.

En over het geheel ontbrak ons bij die meest geachte regtzinnigen ook nog de duidelijkheid van *hunne* regtzinnigheid. Onze onkunde liet ons veel in het donker, maar ons hart *voelde*, en bij inzage van de Dordsche leerregels en dergelijke schriften verstonden wij, dat ook hunne leerwijze meer smaakte naar het Remonstrantsche, dan naar het Gereformeerde.

En eindelijk, wij zagen hen zamenscharen met alle kracht en magt en onbehoorlijke middelen (als door eenen HERMAN, enz.,) om die Gereformeerde Kerk in de *Zuid Afrikaansche Republiek* met haren leeraar POSTMA en met een de Christelijke Afgescheidene Gereformeerde Kerk in *Nederland* te blameren.

Dit deed ons des te meer onderzoeken en wij bevonden het tegendeel van hunne valsche voordragt.

Wij bevonden namelijk: *Vooreerst*, dat de Kerk, die zij zochten te blameren, *onze* Kerk is. (Voor *openbare* vervolging was hier geene gelegenheid, als belet door de regering.) *Ten andere*, zagen wij uit de "Kerkbode" van den 29 Januarij, 1859, No. 3. Dat de Synode der Nederduitsch-Gereformeerde Kerk in *Zuid Afrika* aan de Algemeene Synode der Hervormde Kerk in *Nederland*, verklaart in haren officieelen brief: "Daarom is het ook onze wensch om den band der Christelijke gemeenschap die de Hervormde Kerk in het Moederland vereenigt op het innigst vastgesnoerd te houden en te versterken."

Die brief is onderteekend, in naam der Synode door:

W. ROBERTSON,
J. MURRAY,
S. HOFMEYR.

Dit officieele stuk komende bij al de vroegere *ervaringen* en *opmerkingen*, die wij hadden, overtuigde ons ten volle en wel met smart en verbazing, dat de Nederduitsch-Gereformeerde Kerk, in welker gemeenschap wij tot heden geleefd hadden, en die wij nog altijd gehouden hadden, niettegenstaande onzen grooten twijfel en daaruit gedurig ontstanen strijd voor de Gereformeerde Kerk, *nu* zagen wij, zeggen wij, dat ze vast besloten had om *één te zijn en één te blijven* met de Hervormde Kerk van Nederland, die wij— en ook de Christelijke Afgescheidene Gereformeerde Kerk in Nederland—houden voor de valsche Kerk, sedert 1816, en die zich vooral bevestigend zoo heeft geopenbaard sedert 1834, en tot op dezen dag.

Dus was er voor ons, na zoo veel jaren worstelen geene andere keus dan eenvoudig *te bedanken voor de kerkelijke gemeenschap*

met de Nederduitsch-Gereformeerde Kerk in Zuid Afrika en ons te voegen bij de Gereformeerde Kerk in de Zuid Afrikaansche Republiek.

Hetwelk wij dan ook gedaan hebben en zijn daarna, op ons uitdrukkelijk verlangen, ook in deze landen gesticht als Gereformeerde gemeenten, te zamen nu uitmakende de Gereformeerde Kerk in Zuid Afrika, gelijk ze thans door haar Synode hier is vertegenwoordigd.

Van dezen gedanen stap hebben wij geen berouw, maar verheugen ons nog met dankzegging aan den Heere, die ons het licht in de duisternis heeft doen opgaan.

Tot verdediging van onzen gedanen stap behoeven wij bij het boven vermelde, zeker niets te voegen.

Wij vertrouwen, dat een iegelijk, die met ons *Gereformeerd* wenscht te blijven, zal met ons hetzelfde doen gelijk wij steeds bij voortduring ondervonden hebben en nog gedurig ondervinden.

En met de *zoodanigen* wenschen wij ook in *kerkelijke* gemeenschap te leven, maar niet met hen die heel of half met de bekende valsche kerk van *Nederland* het willen houden.

Dat wij allen ons mogten vereenigen volgens Gods Heilig Woord, zoo als het uitgedrukt wordt in onze Geloofs Belijdenis, art. 7. Dat is onze wensch en bede en hiertoe arbeiden wij en worden gesmaad.

Aldus gedaan in onze Synodale Vergadering van heden den 22 Mei, 1869.

Persoonlijk geteekend door al de tegenwoordige leden der Synode, eerst de Afrikaansche broeders en daarna de Europesche.

(was get.)

P. J. W. Schutte,	Ouderling
B. R. Buijs,	,,
J. F. Robbertse,	,,
J. C. de Beer,	,,
J. G. Roos,	,,
J. J. Booijsen,	,,
G. Swaanepoel,	,,
H. Prinsloo,	,,
P. A. Venter,	,,
W. A. Venter,	,,
J. P. Fourie,	Diaken
G. N. Venter,	Ouderling
V. J. Venter,	,,
D. J. P. A. D. Coetsee,	,,
S. D. Venter,	V.D.M.
H. G. J. Kruger,	Ouderling
F. P. J. Coetsee,	,,
J. J. Reineke,	,,
C. N. Venter,	,,
G. J. E. IJssel,	Diaken

G. H. J. Kruger, G.z.,	Ouderling
A. L. Coetsee,	„
B. J. de Klerk,	„
J. L. Niekerke,	„
J. A. Kotze,	Diaken
P. H. Kruger,	Ouderling
G. H. J. Kruger, N.z ,	„
J. L. Venter,	Diaken
S. Pretorius,	Ouderling
M. J. Jooste,	„
S. du Plessis,	Diaken
A. P. J. Steijn,	Ouderling
S. J. van de Walt,	„
N. van de Walt,	Diaken
P. J. J. Viljoen,	Proponent
A. A. J. Coetsee,	„
M. P. A. Coetsee,	„
D. Postma,	v.d.m.
N. J. R. Swart,	v.d m.
Jan Lion Cachet,	v.d.m.

BIJLAGE No. 3.

Herderlijke Brief van den Graaff-Reinetsche Ring aan de Gemeentens van *Colesberg* en *Cradock.*

(Uitgegeven te *Grahamstad,* 1842.)

Geliefde Broeders en Zusters,—Met hartelijke leedwezen hebben wij vernomen dat er groote oneenigheid onder u lieden over een gedeelten van de openbare Godsdienstige verrichtingen bestaat. De ware Gemeente van Christus is één in Geloof, één in Doop, één in Hoop. De ondergeteekende Leeraren en Opzienders der gemeente stellen diep belang in de bevordering en bewaring van de eenigheid des geloofs en de band des vredes in al de gemeenten dezes Rings, en gevoelen zich dus gedrongen dezen brief aan ulieden toe te zenden.

Veelen uwer, twijfelen wij niet, hebben veel stichting genoten in het zingen tot den lof des Heere, en naarmate gij de eer van God, uwe eigene stichting, of die van anderen in waarheid bedoelt, moet gij zoeken alles wat onstigtelijk zij zorgvuldiglijk te mijden.

Wij die van God gesteld zijn voor uwe zielen te waken, als diegenen die rekenschap aan den Grooten Herder moeten doen, moeten u zeggen dat waar verdeeldheden of scheuringen plaats vinden, het werk des Heeren daar niet voorspoedig voort gaan kan. Het doet ons vooral leed, te moeten van tijd tot tijd hooren, dat onze schoone kerkgezangen, welke voor ons zelven zoo op het

Nieuwe Testament gegrond zijn, en waaruit wij met duizenden anderen zoo veel stichting genoten hebben, eene oorzaak van verder verdeeldheid zoude zijn. Gij, Broeders en Zusters, die bezwaring gevoelt over het gebruiken van de Gezangen, laten wij hierdoor trachten eenige bezwaringen uit den weg te ruimen.

Zegt de een of den anderen aan u lieden zij zijn een nieuwe Evangelie, alhoewel het woord nieuwe niet bijstaat, en dat zij opgesteld waren lang naar de openbaring van Johannes geschreven werd. Hoe lang naar dien tijd leefden de Evangelie dienaars A. Brakel en Smijtegeld, uit wier boeken gij veel onderwijs hebben ontvangen; of de dichters Sluiters, Lodenstijn en Groenewegen, uit wier gedichten gij misschien veel stichting hebt gehad.

Wij noemt deze werken eene nieuwe leer of nieuwe Evangelie dichten, wij dat de gezangen omhelsden een andere leer, als men in het Nieuwe Testament vindt, dan zouden wij over ons den vloek in Gal. i: 7, 8 halen, maar wij zijn gerust in onze overtuigingen dat het niet zoo zij.

De een of de andere zegt, zij zijn niet Canonijk of niet in den Bijbel te vinden maar waar hebt gij de artikelen des geloofs de Catechismus en Formulieren in den Bijbel gevonden? maar niemand heeft zwarigheid die in de kerk tot leeringen en stichting de Gemeente te erkennen. Onze schoone morgen- en avond- en andere gezangen bij het einde van de Psalmen zijn niet in den Bijbel, maar waren bijgevoegd lang na de hervorming in Europa.

Wie uwer heeft zwarigheid hen te zingen zegt gij, maar wij zijn bevreesd dat wij ons op iets menschelijks verlaten en ons onder de vloek van op eenen arm van vleesch te vertrouwen brengen.

Maar zingt gij niets dat door menschen opgesteld zijn? Dat moet gij alleen lees psalmen en niet de berijmde zingen, want de Berijmers hebben op vele plaatsen de vrijheid gebruikt uitbreidingen en inlichtingen in hunne berijming te geeven, welke plaatsen wij kunnen opnoemen, ware het niet dat dezen onze brief zoude te lang worden.

Zeggen eenige het ontbreekt aan aanwijzing waaruit zij bewezen worden uit den Bijbel getrokken te zijn, zoo als wel bij Sluiters het geval is, het zoude voor ons ligt vallen schriftuur plaatsen voort te zetten zoo wij in de gelegenheid waaren hen daarmede te laaten drukken; maar gedenkt hoe veel uwer de gebeden boeken van C. Mel en Haverman, zonder eenige kanttekeningen of aanwijzen daarbij gebruiken.

Zeggen eenige dat dewijl de wet des Heeren volmaakt is wij hun niet noodig hebben, om dezelve reden zouden wij geene Godsdienstige boeken, geene prediking noodig hebben. Maar Jezus heeft bevolen, predikt het Evangelium aan alle creaturen, enz., en het uitdrukkelijk bevel van Gods woord is dat wij hetgeen wij leezen en hooren tot de wet en tot de getuigenis moeten inbrengen: spreken zij niet naar deze, dan is er geene waarheid in hen.

Kunt gij u verbeelden dat de Leeraars van de Gereformeerde Kerken in Holland en in Zuid Africa iets zouden zoo vast houden als deze gezangen, dachten zij dat iets tegenstrijdig of niet overeenkomstig met het woord des Heeren en de Geloofsbelijdenis van onze kerk daarin te vinden waren.

Eenige uwer misschien zeggen, wij beletten niet andere gezangen te zingen, wij bemoeijen ons niet met hen, maar voor ons deel, wij hebben geen licht, geen vrijheid gekregen om zulks te doen. Maar wij vragen u of gij God, die alle harten kent ooit ernstiglijk gebeden hebt uwe harten te openen, zijne wil in deze gewigtige zaak te weten om te doen.

Als gij zonder ootmoedig, ernstig en opregt onderzoek eenige gedeelten van den eerdienst Gods verworpen hebt, hebt gij tot noch toe groote zonde gedaan. Want gij hebt niet alleen uwe eigene stichting, welke gij daaruit kondet gehad hebben, moeten missen, maar ook het nut van anderen verhinderd. Wee degenen door wien ergernissen komen.

Keert gij uzelven er van af zonder biddend onderzoek dan veracht gij het woord, en Salomo zegt: "die het woord veracht zal verdorven worden."

Maar kunnen wij u niet beweegen op eene onpartijdige en biddende wijze het boek te onderzoeken en dan naar licht en overtuiging te handelen.

Wij willen u voor een oogenblik in uwe gedachten naar Golgotha neemen, den mishandelden en bloedende Heiland aan het Kruis aanwijzen en u vraagen of gij daar geweest waret toen JEZUS daar hong of gij ook aan zijne ligchaam eenige wonden kondet toegebracht hebben?

Gij zegt, O verschrikkelijke veronderstelling! maar weet gij niet dat zijne gemeente, beide in het N. Testament en in het Avondmaals Formulier, zijn ligchaam genoemd wordt, dat CHRISTUS het hoofd is, dat de ware leeden en malkanders leden zijn. 1 Cor. xii : 27. Ef. iv: 25.

En zult gij de harten van de leden van CHRISTUS ligchaam door uw vooroordeel of stijfhoofdigheid langer kunnen doorbooren en verscheuren door te weigeren te zamen tot zijne lof en tot aller stichting te zingen?

O Broeders en Zusters, wij bidden u gedenkt met ernst aan den aannadering, den dag des Heeren, wanneer gij en wij rekenschap van het regt gebruik of misbruik van alle die liederen op Gods Woord gegrond, en daarmede overeenkomstig (waarvoor wij de Evangelische gezangen houden) zullen moeten afleggen.

Wilt gij alleen geloven dat wij het wel en opregt met u meenen, gaat dan tot God in de gebeden, legt uwe hand op uwe hart, en vraagt u zelven af of gij gewillig zijt uwe overtuiging in deze zaak op te volgen. Zegt dan voor Hem die alles ziet, doorgrond mij, o God, en kent mijn hart, beproefd mij en zie mijne gedachten zoo er eenige schaadelijke weg bij mij zij leid mij op den eeuwigen weg.

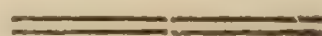
Voelt gij nu of naderhand eene overtuiging bij u dat deze gezangen naar Gods woord zijn, maar zijt gij bevreest hen in het openbaar te gebruiken, dat gij uwe familie aanstoot zoudt daardoor geven, gedenkt aan de woorden van JEZUS: "Vreest niet "degeenen die het ligchaam dooden en niets meer hebben dat zij "doen kunnen, maar vreest veeleer Hem die magt heeft, na dat "Hij het ligchaam gedood heeft, ligchaam en ziele in de helle te "verderven."

Nu bevelen wij ulieden, geliefde Broeders en Zusters, aan de Genade Gods, en den troostlijken invloed des Heiligen Geestes, en verblijven uwe heilzoekende Dienaars,

(Geteekend) JOHN PEARS, præses.
A. MURRAY, v.d.m.
J. AURET.
ALEXANDER SMITH, v.d.m.
STEPHANUS GOUS.
J. S. N. DE VILLIERS.
ROBERT HART, ouderling.
THOS. REID, v.d.m.
P. J. VAN DER WALT.
A. WELSH, v.d.m.
W. R. THOMSON, v.d.m.
ADAM WEINAARS.

Conform voor *letterlijk* afschrift:

(Get.) D. POSTMA, Algemeene Correspondent.

BIJLAGE No. 4.

De Synodale Vergadering der Gereformeerde gemeenten in *Zuid Afrika* aan de Synode der Christelijke Afgescheidene Gereformeerde gemeenten in *Nederland*.

Waarde en Zeer Geliefde Broeders in onzen Heere Jezus Christus!

Onze Drieëenige Verbonds-God zij met U en ons!

Wij hebben ons geroepen gevoeld officieel kennis te nemen van iets wat voorkomt in de "Gereformeerde Kerkregering of Handboek voor Leeraars en Kerkeraadsleden, benevens de Synodale Besluiten der Christelijke Afgescheidene Gereformeerde Kerk, uitgegeven door H. DE COCK." Op bladz. 135, betrekkelijk Ds. D. POSTMA, enz., overgenomen uit uwe Synodale Besluiten (of Notulen) van 1863, pag. 18.

Wij achten ons verpligt en zijn zoo vrij met allen eerbied, daarop een paar aanmerkingen te maken.

1e. Zouden wij wel willen ingelicht worden welke kerk, in dat stuk, bedoeld wordt onder den naam van "Gereformeerde Kerk," de onze, of de Nederduitsch-Gereformeerde in *Zuid Afrika*.

Wij willen bijna denken dat onze kerk er mede bedoeld wordt, maar omdat wij het Synodale verslag van die Synode van 1863 niet hebben, zoo is ons dit onzeker. En de Nederduitsch-Gereformeerde ook wel eens simpel "de Gereformeerde Kerk" genoemd wordt.

Wil dan, waarde Broeders, hierop ons zoo spoedig mogelijk, nader inlichten. Wij achten de *zekere* kennis hiervan voor ons zeer belangrijk, vooral als wij die benoeming beschouwen in verband met de bijgevoegde belofte.

2°. Hebben wij nog weer eens in ons midden gelezen den oorspronkelijken lastbrief, door uwe Synodale Commissie afgegeven aan Ds. D. Postma, en wij zien daaruit dat ZEw. als *Herder en Leeraar* herwaarts is *afgevaardigd* tot ons als *uwe stamverwanten* en *geloofsgenooten* om hier onzen *godsdienstigen toestand* te bezoeken en te handelen in het belang van Gods Koningrijk, *zoo als het* hemzelven het best zoude voorkomen, ten belange n.l. van Gods Koningrijk (zie den lastbrief zelven onder de Bijlagen No. 5). In dien lastbrief wordt ZEw. bepaald genoemd uwe *afgevaardigde*. Dus achten wij de benoeming van "zendeling" daar vermeld, eene onjuistheid, het woord opgevat in den gewonen, thans gebruikten zin.

Zou uwe Synode niet kunnen besluiten nog eens terug te komen op haar besluit van 1863, pag. 18, en het te rectificeren? Het is ons innigst verlangen. Niet zoo zeer om onzent wil, als wel om sommigen die aan die benaming een geheel strijdigen uitleg geven.

3°. Ook lezen wij daar dat het uw oordeel is dat de kerk in *Zuid-Afrika* onder de roeping is de gelden, voor de reis van Ds. Postma verstrekt, aan uwe kerk te restitueren. Ook die zaak hebben wij altijd geheel anders beschouwd. Wij leefden altijd met een dankbaar gemoed dat uwe Synode Ds. D. Postma in liefde tot ons gezonden had gelijk ZEw. ons van af het begin tot op dezen dag heeft verklaard, en hoewel uwe kerk daardoor aanspraak verwierf op onze dankbare wederliefde, maar toch niet op *restitutie*.

En wij meenen onze dankbare wederliefde eenigzins betoond te hebben, zelfs ongevraagd, geheel uit gevoel van liefde en dankbaarheid jegens onze Moederkerk in *Nederland*.

Eerst, in de collecte voor den algemeenen watersnood door de rivier overstrooming, overgemaakt aan den Minister van Binnenlandsche zaken in Nederland, u wel bekend.

Ten andere, voor dienzelfden nood aan de leden uwer kerk in het bijzonder, overgemaakt aan den Heer J. van Andel, toen lid en secretaris der Synodale Commissie ten uwent.

Ten derden male, eene donatie aan de Zendings kas bij ulieden en aan uwe Theologische School, af te geven door Ds. de Cock, van dat geld dat daar was van drie gemeenten voor de overkomst eens leeraars.

Wij halen dit niet op, om op daden te roemen, maar als genoodzaakt tot deze herinnering.

Het zoude ons dus aangenaam zijn dat uwe Synode bij de eerste gelegenheid, ook dat punt mogt wijzigen, dat er in uwe kerkelijke archiven niet meer gevonden wierd eene *vordering* van *restitutie.*

Wij hopen de Broeders zullen ons dit verzoek ook ten goeden houden, bedenkende dat ons broederlijk gevoel door dat woord *restitutie* wat gekwetst wordt.

De kerk van Nederland mag gelooven dat wij aan haar dankbaar zijn en altijd hopen te blijven en, zullen het naar vermogen ook altijd gaarne met *daden* toonen.

Maar zoo gij in aanmerking neemt wat twee onzer drie landen, namelijk, *Vrijstaat* en *Zuid Afrikaansche Republiek* in de laatste jaren geleden hebben, en zoo te zeggen bijna *geldeloos* zijn geworden. En dat ook door de groote daling van de wolmarkt hier te lande eene groote vermindering van inkomsten is, zouden wij misschien *thans* behoeftiger kunnen gerekend worden dan uwe kerk in *Nederland.* Te meer als men daarbij bedenkt, dat gij over het geheel genomen in uw land meer kunt doen met een inkomen van *f*600 dan wij hier met dat van £300 sterling. Hieruit kunt gij dan ook wel afleiden dat wij thans niet bij magte zijn onze donatie te herhalen.

Tot zoo ver hadden wij eene onaangename taak te vervullen, maar wij meenden dit verpligt te zijn voor de zaak zelve, tot een beter inzigt bij uzelven en ter handhaving van de achting van *uwen Afgevaardigde* D^s. D. Postma, die, wij verklaren het plegtig voor God en menschen ! tot op dezen dag gehandeld heeft geheel overeenkomstig zijnen *lastbrief* door uwe Synodale Commissie aan ZEw. afgegeven. En dat zoo belangeloos, ja met opoffering van zich zelven en al zijn vermogen. Gode zij lof en dank ! en ook aan onzen waardigen voorganger zijn wij die erkentenis schuldig. En wij voegen dat hier gaarne bij met de gedachte, dat het u ook altijd nog tot blijdschap strekt deze getuigenis aangaande *uwen Afgevaardigde* van ons te ontvangen, daar er nu toch al meer dan tien jaren verloopen zijn, dat hij onder ons in, en uitgaat nog even zoo als in den beginne zijner komst.

Zien wij ook uit dat stuk uwer Synode van 1863, dat onze Afscheiding u toen nog wat donker voorkwam, hoewel ons niet kunnende veroordeelen, zoo verzoeken wij u bij dezen vriendelijk kennis te willen nemen van onze *Openbare verklaring onzer Afscheiding* in *Zuid Afrika,* zie Bijlage No. 2. En tevens van de Notulen dezer Synode, die wij zoo vrij zijn u hierbij ter informatie aan te bieden.

Het spreekt van zelve, dat wij van Ul. niet kunnen vragen *officieele approbatie,* want daartoe meenen wij ontbreekt u nog altijd de gelegenheid, om die volkomene kennisneming u te verschaffen die daartoe vereischt wordt. Zelfs zouden wij het altijd raadzaam achten, ten dien opzigte *groote voorzigtigheid* te oefenen met buitenlandsche kerken.

Maar, daar wij ons altijd nog het meest verbonden achten aan onze Moederkerk in *Nederland*, zoo lang zij waarlijk *Gereformeerd* blijft, zoo zoude het ons ook aangenaam zijn door haar alzoo te worden erkend, zoo lang wij waarlijk *Gereformeerd* blijven. Namelijk, niet om voor elkander verantwoordelijk te zijn, of van elkander, in het een of ander afhankelijk te zijn, maar tot eene vrije *broederlijke* en *vertrouwelijke* correspondentie (gemeenschapsoefening).

Mogt dit schrijven daartoe bevorderlijk zijn, wij zouden ons verheugen en God onzen Vader, door Jezus Christus danken.

Want het is ons altijd eene diepe smart geweest, dat er, zoo wij meenen bespeurd te hebben, eenige verkoeling in de ware *broederlijke gemeenschapsoefening* scheen ontstaan te zijn.

Doch zeker geheel door misverstand, of misschien ook nog wel door verkeerde berigten ter zijden ingedrongen.

Daarom, lieve broeders in den Heere! Hiermede steken wij uit over den Oceaan onze broederhand tot u, drukt ze en reikt de uwe ons toe, wederzijds in de gemeenschap des geloofs *in God, den Vader, den Zoon en den Heiligen Geest, een Eenig en Drieeenig God. Amen!*

De Synode voornoemd; en van wege dezelve

(Get.) N. J. SWART, *Præses.*
J. LION CACHET, *Scriba.*

BIJLAGE, No. 5.

Lastbrief.

De Synodale Commissie der Christelijke Afgescheidene Gereformeerde Kerk in Nederland, heeft benoemd en benoemt bij dezen den Wel-Eerwaarden Herder en Leeraar D. POSTMA, tot Afgevaardigde naar de Transvaalsche Republiek in Zuid Afrika.

Het is het verlangen der Commissie dat genoemde broeder zich naar de Transvaalsche Republiek begeve, ten einde op de plaats zelve onderzoek te doen naar den godsdienstigen toestand van onze stamverwanten en geloofsgenooten aldaar, broederlijke betrekkingen met hen aan te knoopen en in alles te handelen gelijk het hemzelven het nuttigst zal voorkomen in het belang van Gods Koningrijk, en van onze stamverwanten en geloofsgenooten op Zuid Afrika's Oostkust.

Een ieder wien dezen lastbrief vertoond zal worden, verzoeken wij tot het gezegde einde onzen genoemden broeder in alles met Christelijken raad en daad behulpzaam te zijn.

Van onzen Afgevaardigde verlangen wij zoo dra mogelijk een verslag van zijne verrigtingen te ontvangen, en wenschen dat de Heere onze pogingen zegene tot prijs van zijnen grooten Naam,

Hij geleide en beware onzen broeder en geve hem Zijnen Geest en genade in ruime mate om ook anderen te kunnen dienen! Amen.

Gegeven te Kampen, den 26sten Maart, 1858.

De Synodale Commissie der Christelijk Afgescheidene Gereformeerde Kerk in Nederland.

(get.) S. van Velzen,
Leeraar aan de Theol. School.
A. Brummelkamp,
Leeraar aan de Theol. School.
H. Joffers, v.d.m.
Te 's Hage.

BIJLAGE No. 6.

Potchefstroom, 24 Mei, 1869.

Den Wel-Eerw. Heer D. Postma, Herder
en Leeraar der Gereformeerde Gemeente te *Burgersdorp.*

Wel-Eerw. Heer, geliefde Broeder!
Genade zij u en vrede!

De Synode der Gereformeerde Kerk in *Zuid Afrika*, thans alhier zitting houdende, heeft de eer en het genoegen een beroep op UEerw. uit te brengen als Leeraar aan de *Theologische School* der Gereformeerde Kerk, in *Zuid Afrika*, te *Burgersdorp.*

Bij de aanneming van dit beroep verbindt de beroepene zich tot het geven van onderwijs, volgens besluit van de Synode van dit jaar, en hetgeen verder door de Kerk mogt noodig gevonden worden, door hemzelven of onder zijn toezigt, aan de school te doen onderwijzen.

De gemeente van *Burgersdorp* verbindt zich voor het behoorlijk onderhoud van UEerw. te zorgen, volgens hare verklaring.

De Heere Zijner Kerk geve u genade, en dit werk te zijn tot eenen uitgebreiden zegen.

Namens de Synode voornoemd,

(Was geteekend) N. J. R. Swart, v.d.m., *Præses.*
P. J. W. Schutte,
Ouderling der Gereformeerde Kerk in de Zuid Afr. Republiek.
S. D. Venter, v.d.m.,
Herder en Leeraar te Bethulie voor den Oranje Vrijstaat.
A. P. J. Steijn,
Ouderling der Gereformeerde Kerk in de Kaapkolonie.

BIJLAGE No. 7.

Potchefstroom, 24 Mei, 1869.

Den Wel-Eerw. Heer JAN LION CACHET,
Herder en Leeraar te *Rustenburg, Z. A. Republiek.*

Wel-Eerw. Heer en zeer geliefde Broeder!

De Synode der Gereformeerde Kerk in *Zuid Afrika,* thans alhier zitting houdende, heeft de eer en het genoegen een beroep op UEerw. uit te brengen, als Leeraar aan de *Theologische School* der Gereformeerde Kerk in *Zuid Afrika te Burgersdorp.*

De Synode waarborgt UEerw. een jaarlijksch inkomen van £400 sterling en vrije woning.

Bij de aanneming van dit beroep verbindt de beroepene zich tot het geven van onderwijs, volgens besluit van de Synode van dit jaar, en hetgeen verder door de Kerk mogt noodig gevonden worden, door hem zelven of onder zijn toezigt aan de school te doen onderwijzen.

De Heere, de God Israëls, geve UEerw. wijsheid, getrouwheid, en liefde om JEZUS wille!

Namens de Synode voornoemd,

(Was geteekend) N. J. R. SWART, Præses.
Voor de *Zuid Afrik. Republiek,* P. J. W. SCHUTTE, Ouderling.
„ den *Oranje Vrijstaat,* S. D. VENTER, v.d.m.
„ de *Kaapkolonie,* A. P. J. STEIJN, Ouderling.

TOEVOEGSEL.

Waardien de Synode vrijmoedig een ernstig getuigenis geeft *tegen de bezoldiging van de bedienaren des goddelijken woords,* zie art. 106, ben ik zoo vrij mijn schrijven daarover voor eenigen tijd in het *Volksblad,* hier als eene toevoegsel bij te voegen.

VRIJWILLIG BEGINSEL.

Februarij, 1869.

MIJNHEER,—Onder dezen titel is bekend,—en wordt tegenwoordig veel besproken,—de *manier* van de bezoldiging der godsdienst leeraren.

Het zij ook mij vergund, na lang aarzelen, mijne gedachten mede te deelen.

Ik denk wij moeten stemmen voor het Vrijwillig Beginsel,—ik meen hiermede: wij moeten er voor zijn, dat de gemeenten zelve zorge voor het onderhoud harer leeraren.

Ik wordt tot deze geleid door Gods woord:

1. Onder het Oude Testament was de verordening Gods dat de gemeente Israëls moest opbrengen de tienden van alles. (Let wel, de *gemeente* moest dit zelve opbrengen aan de bedienaren van de godsdienst. Dus geen gouvernements bezoldiging!)

Dit was de maatstaf voor de bedeeling des Ouden Testaments.

2. Onder het Nieuwe Testament wordt ons, onder geheel veranderde omstandigheden, ook een geheel anderen maatregel voorgeschreven, Matt. x : 10[b]. en Gal. vi : 6, welke beide plaatsen duidelijk leeren, dat *de gemeenten naar hare gelegenheden,* moeten zorgen voor het onderhoud harer leeraren.

Hiermede stemt overeen de *Gereformeerde Kerkorde* (jammer niet de praktijk). Zie art. 11 der Kerkorde van de Synode, anno 1618 en 1619, "Op d' andere zijde zal den kerkeraad, als representeerende de gemeente, ook gehouden zijn hare dienaars van behoorlijk onderhoud te verzorgen, en zonder kennisse en oordeel des classis niet te verlaten, dewelke ook bij gebrek van onderhoud, zal oordeelen of de voorzegde dienaars te verzetten zijn of niet."

Dit is het Gereformeerd, het *Bijbelsch* Beginsel, namelijk, dat *de gemeenten zelve,* onder bestiering van de opzieners en diakenen, *zorgen.*

Sedert de begunstiging door Keizer Constantinus den Groote, is men hiervan afgeweken en nog nooit heeft de Christelijke Kerk,

zelfs niet de Gereformeerde, zich goed kunnen ontwarren uit de strikken en banden van af dien tijd gespannen en gesmeed,— al ware het dan ook geschied met de beste bedoeling, *strikken* en *banden* zijn het!

Dit heeft de ervaring duidelijk geleerd, ofschoon men ook voorbeelden neme van den besten ouden tijd, zoo als men dien nog wel noemt. Denk aan de verbanning van een ABR. VAN DER VELDE door gezag der Overheid, en aan de schorsing van W. A. BRAKEL, om de Overheid te behagen. O, de gouden appelen zijn zoo dikwerf hinderlijk in de loopbaan, *gouden* ketenen zijn toch maar *ketenen!*

Ik zeg dikwerf, al zuchtende, och verloren wij toch eens geheel de Kerk van CONSTANTIJN, en vonden wij eens weder terug de Kerk van CHRISTUS, zoowel in *dit* als in zoo vele andere opzigten, namelijk in Leer en Vorm?

Zoo men al eens mogt meenen in sommige opzigten op het Oude Testament terug te kunnen zien (echter voor deze zaak—bezoldiging door het Gouvernement—geheel zonder grond), men bedenke toch wel, dat het met de Nieuw-Testamentische bediening geheel anders gelegen is. Die des Ouden Testaments was eene bepaalde Godsregering over *één bijzonder volk*, in *één bijzonder land*, voor *eenen bepaalden tijd;* maar de Kerk des Nieuwen Testaments leeren wij volgens Gods woord kennen.

Als gesticht *uit alle staten, in alle staten, behoudens het bestaan dier staten, evenwel onafhankelijk van dezelve, blijvende echter even zeer onderworpen als alle andere burgers, hebbende tevens ook regt op gelijke bescherming.*

Dus kom ik tot eenen derden grond, of motief, voor mijn gevoelen:

Dat het, met één woord, oneerlijk en onregtvaardig kan genoemd worden, wanneer de regering bezoldigt, want zij *meent** dat van hen, die er geen gebruik van maken, en dikwerf *gewetenshalve* het *niet kunnen.*

Ik meen dus vrijmoedig te mogen zeggen:

Laat elk die zijn godsdienst lief heeft dezelve verzorgen volgens Matt. x: 10; en Gal. vi: 6.

En die dat niet doet, hij maakt zich der bediening onwaardig en de Heere zelf zal hem zijn heilig ongenoegen doen ondervinden, welligt ook geheel verlaten!

Die godsdienst, die in de wereld haar onderhoud niet kan vinden, moge uit de wereld verdwijnen, want die is *niet uit God!*

Kunnen de bedienaren der Godsdienst niet altijd groot leven, dat zij zich dan ook schikken naar den toestand der gemeenten, en deelen met haar lief en leed.

Dat evenwel de gemeenten beseffen wat hare roeping is. Willen zij het geestelijke genieten, dat zij dan het tijdelijke niet te lief hebben, en wel bedenken, dat de bedienaren des Woords door-

* Dus des noods met geweld.

gaans veel hebben opgeofferd, om de noodige kundigheden te verkrijgen, en bij hunne bediening niet in de gelegenheid zijn aardsche voordeelen te maken, overmits zij geheel aan de bediening zijn gewijd en deze ook al hun tijd en krachten wel vordert.

De gemeenten mogen wel eens lezen, behalve de reeds aangehaalde plaatsen, wat wij ook vinden bij 1ste Cor. ix : 7—14 en 2de Tim. ii : 4—7.

Ik hoop en wensch dus van harte, dat de Christelijke Kerk zelve ontwake uit al de droomerijen van *bijgeloof*, *wereldschen zwier*, en *wereldschen steun*, vooral sedert CONSTANTIJN zoo magtig aangegroeid, en nog maar zeer weinig verminderd. (Men geve acht op de *overblijfselen* van bijgeloof, *wereldsche rangen* en *orders* van dienaren in de kerk meer dan wij in den Bijbel kennen, *Gouvernements bezoldigingen, opsieringen* van kerken en *optooijingen* van kerkedienaren, al is het bij sommige reeds gering geworden, op zijn minst dan nog toga, mantel en bef. (Wie heeft deze dingen van Christus geleerd?)

Ik wensch, en begin te hopen, dat de regering zoo verstandig worde om de Christelijke Kerk op dit punt tot haar beginsel, het zij dan volens of nolens, terug te brengen door *regtvaardige* en *billijke* besluiten.

Billijk zal het echter zijn, dat de wet in dezen geene terugwerkende kracht hebbe.

D. POSTMA, V.D.M.
Bij de Gereformeerde gemeente te Burgersdorp.

Gedrukt door SAUL SOLOMON & Co., 49 en 50, St. George's-straat, Kaapstad.